БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 164 (3902). | Пайшанба, 22 август 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ТАСС БАЁНОТИ

ТАСС ўзига берилган ваколатга биноан шуни билдирадики, Чехословакия Социалистик Республикасининг партия ва давлат арбоблари қардош Чехословак халқига кечиктириб бўлмайдиган ёрдам беришни, шу жумладан қуролли кучлар билан ёрдам беришни сўраб Совет Иттифоқига ва бошқа иттифоқдош давлатларга мурожаат қилишди. Социализмга душман ташқи кучлар билан тил бириктирган контрреволюцион кучлар Чехословакиядаги мавжуд социалистик тузумга ва конституция томонидан ўрнатилган давлат системасига таҳдид солаётганликлари сабабли мана шундай мурожаат қилиш зарур бўлиб қолди.

Чехословакиядаги ва унинг атрофидаги воқеалар тўғрисида қардош социалистик мамлакатларнинг раҳбарлари, шу жумладан Чехословакия раҳбарлари неча марталаб фикрлашиб олдилар. Шу мамлакатлар, халқларнинг социалистик ғалабаларини қўллаб қувватлаш, мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш барча социалистик давлатларнинг муштарак бурчидир деган қатъий фикрдадирлар. Уларнинг мана шу муштарак позицияси Братислава Баёнотида ҳам тантанали равишда эълон қилинди.

Чехословакиядаги вазият янада кескинлашаётганлиги Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ҳаётий манфаатларига, социалистик ҳамдўстлик давлатларининг хавфсизлиги манфаатларига дахл қилмоқда. Чехословакиядаги социалистик тузумга бўлаётган таҳдид шу билан бирга Европа тинчлиги негизларига ҳам бўлаётган таҳдиддир.

Совет ҳукумати ва иттифоқчи мамлакатларнинг — Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикасининг ҳукуматлари бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик принципларига асосланиб, ҳамда мавжуд шартномалардаги мажбуриятларга мувофиқ қардош чехословак халқига зарур ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги илтимосни қабул қилиш лозим деб топдилар.

Бу қарор қардош социалистик мамлакатлар ўртасида тузилган иттифоқчилик шартномаларида давлатларнинг якка тартибда ва коллектив бўлиб ўзларини мудофаа қилишлари тўғрисида кўзда тутилган ҳуқуқига тўла равишда мувофиқдир. Бу қарор Европа халқларини неча марталаб уруш гирдобига ташлаган милитаризм, агрессия ва реванш кучларига қарши Европа тинчлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилишда мамлакатларимизнинг туб манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади.

Совет ҳарбий бўлинмалари мазкур иттифоқчи мамлакатларнинг ҳарбий бўлинмалари билан бирга 21 августда Чехословакия территориясига кирдилар. Чехословакиядаги социализм ғалабаларига бўлаётган таҳдид, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг хавфсизлигига бўлаётган таҳдид йўқотилиши ва қонуний ҳукумат маъмурлари ва ҳарбий бўлинмаларнинг Чехословакияда бундан буён турилиша зарурат қолмади, деб айтишлари биланоқ бу ҳарбий бўлинмалар дарҳол Чехословакия Социалистик Республикасидан олиб чиқиб кетилади.

Кўрилаётган бу чоралар бирор давлатга қарши қаратилган эмас ва ҳеч кимнинг давлат манфаатларини бирон даражада бўлса ҳам камситмайди. Бу чоралар тинчлик манфаатларига хизмат қилади ва тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги ғамхўрлик туфайли кўрилди.

Қардош мамлакатлар четдан бўлаётган ҳар қандай таҳдидга ўзларининг бузилмас бирдамликларини қатъият ва кескинлик билан қарама-қарши қилиб қўядилар. Социалистик давлатлар ҳамдўстлигидан бирonta ҳалқанинг ҳам ҳеч кимнинг юлиб олишига ҳеч қачон йўл қўйилмайди.

ЛЕНИН НОМИ БИЛАН

ЛЕНИН! Бу ном ҳар бир совет кишисига, жаҳон меҳнаткашларига, ўз эрки ва мустақиллиги, озодлиги ва тинч турмуш учун курашаётган миллион-миллион тараққийпарвар инсониятга улуғ ва табаррук, азиз ва қадрли, абадий ўчмас ва ҳамиша барҳаёт номдир. Ҳозирги замоннинг бутун тарихи Владимир Ильич Лениннинг табаррук номи билан чамбарчас боғлангандир. Жаҳонда биринчи совет социалистик давлатининг, Коммунистик партиянинг асосчиси бўлган Лениннинг номи ҳамма халқлар, эллар ва элатлар дилида, қалбида кураш, ғалаба, яшаш ва яратувчилик, бунёдкорлик символи, зафар байроғи, йўлчи юлдуз бўлиб барҳаёт яшамоқда.

Ленин номини тилга олар эканмиз, ўзининг бутун ҳаётини меҳнаткаш халқ ишига, унинг озодлиги, бахти-саодати, порлоқ истиқболимизга бағишлаган улуғ сиймони кўз олдимизга келтирамиз. Ленин номи пролетар революцияси, социализм ва тараққиёт рамзи, жаҳонни коммунистик тарзда ўзгартириш рамзи бўлиб қолди. Совет халқи коммунизм учун курашда ҳамиша Ленин ғояларидан мадад олади, илҳомланади. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия, совет халқи, барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари Владимир Ильичга чексиз меҳр-муҳаббат, садоқат ва ҳурмат туйғуларини изҳор қиладилар. Ўзларининг энг яхши фикр ва ниятларини, истак, орзу ва умидларини, мурод ва мақсадларини унинг номи билан боғлайдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида қабул қилган қарори барча совет халқи, жаҳоннинг тараққийпарвар кишилари томонидан зўр мамнуният билан кутиб олинди. Бу қарорда Владимир Ильич Лениннинг буюк генийлиги, унинг орзу қилган васиятлари муваффақиятли амалга оширилаётганлиги, ярим аср мобайнида Ленин йўлидан бориб, партия раҳбарлигида қўлга киритилган ютуқлар, ишчилар, деҳқонлар, интеллигентлар, кўп миллатли совет халқининг эркин ҳаёти, кураш, ижод, яратувчилик меҳнати ифода этиб берилган. Бутун мамлакат Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда, ижодда, коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида муносиб совғалар билан кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқда. КПСС Марказий Комитетининг қарори район, шаҳар партия ташкилотларида, бошланғич, цех, бригада партия комитетлари, ташкилотлари ва группаларида, саноат корхоналари, колхоз-совхозлар, муассаса ва ўқув юртларида кенг муҳокама қилинмоқда. Коммунистлар, партиясизлар йиғилиш ва кенгашларда, суҳбат ва учрашувларда шонли санани кутиб олиш учун нималар қилаётганликларини ва бундан сўнгги режа, тадбир, план ва амалий ишларини маслаҳатлашиб олмоқдалар.

Қарорда айтилишича, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида совет халқи олдида турган улкан планларни бажаришга бутун диққат-эътиборини қаратиш, — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлашнинг энг яхши усулидир Асосий куч-ғайратларни КПСС XXIII съезди қарорларида баён қилинган энг муҳим иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ва идеологик вазифаларни бажаришга қаратмоқ керак. Тошкент шаҳар партия комитети, пойтахт район партия комитетлари, Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ шаҳар партия комитетлари, корхона, қишлоқ, муассаса партия ташкилотлари Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан турли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу жиҳатдан Чилонзор район партия комитетининг ижобий ва ибратли ишларини алоҳида кўрсатиш мумкин. Район партия комитети КПСС Марказий Комитетининг қарорини ўз пленумида муҳокама қилди. Пленум яқинлашиб келаётган шонли юбилей муносабати билан муҳим амалий тадбирларни белгилади ва партия ташкилотлари, совет, хўжалик, касаба союз, комсомол органлари ҳамда барча меҳнаткашлар эътиборини Владимир Ильич Ленин туғилган кунни ҳамма соҳада муносиб кутиб олишга чақирди.

Халқимиз, мамлакатимиз партия ва Совет давлати ҳаётида катта тарихий аҳамиятга эга бўлган бу шонли кунга яхши тайёргарлик кўриш мақсадида ҳамма ерда меҳнат ғайрати, сиёсий активлигини, ватанпарварлик ташаббусларини кенг қулоч ёйдириб юборди. Завод ва фабрикаларда ишчилар, инженер-техник ходимлар янги, оширилган социалистик мажбуриятлар олмоқдалар, меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Қишлоқ хўжалиги ходимлари мамлакатга турли хил маҳсулотларни кўпроқ етиштириб бериш, «оқ олтин» бойлигимизни янада ошириш учун курашмоқдалар. В. И. Ленинга бағишланган кечалар, суҳбатлар, лекция ва учрашувлар ўтказилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида бундай дейилади: «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш тажрибасидан фойдаланиб, аҳолининг барча табақалари орасида пропаганда ва оммавий-сиёсий иш қизитиб юборилсин. Партия, бутун совет халқининг улуғ Ленин васиятларини амалга ошириш учун олиб бораётган курашини ҳар томонлама кўрсатиб бериш революцион ўзгартирувчилик ишлари учун марксизм-ленинизмнинг аҳамиятини улуғ донишманд, революционер, Коммунистик партия билан жаҳонда биринчи ишчи-деҳқонларнинг социалистик давлатининг асосчиси, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг йўлбошчиси В. И. Лениннинг тарихий ролини чуқур очиб бериш марксизм-ленинизм таълимотининг бизнинг мамлакатимизда социализм ва коммунизм қуриш учун, жаҳон социалистик системасининг, жаҳон революцион ҳаракатини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун бўлган аҳамиятини тушунтириб бериш бутун сиёсий ишнинг асосий мазмуни бўлмоғи лозим».

Партия ташкилотлари ўзларининг идеология соҳасидаги ишлари ва фаолиятларини янги совет кишисини тарбиялашга, халқимизни улуғ Ленин ғоялари, васиятлари ва коммунистик анъаналарга садоқатли, буржуа идеологиясига муросасиз бўлиш, Ватанимиз мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет кишиларида ватанпарварлик, интернационализм, меҳнат активлиги фазилатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратмоқлари лозим. КПСС Марказий Комитети шонли санага тайёргарлик муносабати билан коммунизм учун курашда партиямизнинг қудратли ғоявий қуроли бўлган марксизм-ленинизм назариясини янада ривожлантириш соҳасида ижодий иш олиб боришни энг муҳим вазифа, деб ҳисоблайди.

Область партия ташкилотлари ва барча меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган кунга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Партия ташкилотлари бу шонли кунга тайёргарлик кўрар эканлар, барча коммунистларга марксизм-ленинизм билимини ўргатиш, кенг коммунистлар ва партиясизлар оммасининг революцион назарияни чуқур ўрганиши соҳасидаги ишларни кучайтириб юборишлари лозим. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари тарихий кунга тайёргарлик муносабати билан ўз тадбирларини ишлаб чиқишлари, бу тадбирлар халқ оммасининг сиёсий ва меҳнат активлигини оширишга, олдимизда турган улуғвор вазифаларни шараф билан бажаришга қаратилмоғи лозим. Маҳаллий матбуот, радио, телевидение, нашриёт ва ижодий ташкилотларнинг планларида Лениннинг ҳаёти ва кўп қиррали фаолияти, Ленин ғоялари тантана қилаётганлиги ҳар томонлама акс эттирилмоғи керак.

Пролетар революциясининг ва жамиятни социалистик негизда ўзгартиришнинг назариётчиси, йўлбошчиси, жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчиси, жаҳон пролетариатининг, халқаро коммунистик ҳаракатнинг генийси, меҳнаткашларнинг озодлиги ва бахти учун оташин курашчи улуғ Ленин таълимотига, унинг абадий барҳаёт васиятларига ҳамиша садоқатли бўлайлик. Партия бундан буён ҳам Ленин йўлидан оғишмай бораверади. Ленинчасига ишлаб ва яшаб, коммунизм тантанаси учун зўр сабот ва матонат билан курашайлик. ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА ЯНГИ РАДИОСТАНЦИЯ

ПРАГА, 21 август. (ТАСС). Чехословакияда янги «Влтава» радиостанцияси ишлай бошлади. Радио ўзининг биринчи хабарида энг актуал мавзуларда муҳим хабарлар ва шарҳлар бериб туражагини маълум қилди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИ ВА МИЛЛАТ МАЖЛИСИ БИР ГРУППА АЪЗОЛАРИНИНГ МУРОЖААТИ

Чехословакия гражданлари, ишчилар, деҳқонлар, меҳнаткаш зиёлиларнинг вакиллари, эркак ва хотин-қизлар, ёшлар!

Мамлакатнинг тақдири ҳал қилиниб турган ҳозирги дақиқаларда, тарихимизнинг ва бундан кейинги социалистик ҳамда демократик тараққиётимизнинг ҳамиша муҳим пайти бўлиб қоладиган дақиқаларда, йигирма йил ичида зўр бериб қилган ҳаракатларимиз, берган қурбонларимиз, меҳнатимиз туфайли эришилган моддий бойликлар тўғрисида биз учун гап олиб борилаётган дақиқаларда, ҳаёт-мамот масаласи ўртага қўйилган дақиқаларда сиёсий эътиқоди, миллати, дини ва ижтимоий ҳолатидан қатъий назар, социалистик ватанимизни қадрлаётган ва уни ҳақиқатан ҳам ўз ватани деб билган барча кишиларга ҳаммангизга мурожаат қиламиз.

Биз Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг январь пленумида партиянинг ўзи бошлаб берган ва ўша пайтдан буён партия чинакам демократия ва чинакам инсонпарварликка эришиш ҳамда ватанимизнинг барча соф виждонли гражданларига азиз бўлган идеалларга эришиш манфаатларини кўзлаб астойдил амалга ошириб келаётган прогрессив қадамларни суиистеъмол қилаётган кучлар социалистик тузумимизнинг натижаларини хавф остида қолдирган бир даврда сизларга мурожаат қилмоқдамиз.

Биз партиянинг ташаббусига биноан январь ойида социализмнинг янги қиёфасини излаш ва қидириб топиш йўлига — халқимизнинг турмуши ва ўй-фикрига жавоб берадиган ҳамда жамиятнинг ва шахснинг барча истиқболлари боғланган йўлга ўтиб олдик. Партия ўтмишнинг хатоларини ошкора танқид қилди. У социализмнинг инсоний ва демократик характерини ҳақиқатан ҳам ўзгартирган шахсий ҳокимият режими давридан қатъиян юз ўгирди. Партия барча софдил ватанпарварларнинг актив иштироки ва қўллаб-қувватлаши билан ўтмишнинг хатоларини тузатиш ва ватанимизда тўла қонли, тўкин ва бахтиёр ҳаёт кечириш учун шарт-шароит вужудга келтириш мақсадида ниҳоятда ҳалол ниятлар билан янги даврга қатъий қадам қўйди.

Халқимизнинг демократия ва инсонпарварлик тўғрисидаги тасаввурлари билан ҳамиша маҳкам боғлиқ бўлиб келган асосий гражданлик ҳуқуқлари ҳаракат программасининг фикрлари ва прогрессив руҳида яна тикланди. Бу программа социалистик тараққиётимизнинг узоқ даврга мўлжалланган платформасидир. Халқимиз бу программани мисли кўрилмаган кенг кўламда қўллаб-қувватлади.

Ана шу якдиллик билан қўллаб-қувватлаш, аввало, янги йўлимизнинг ҳаққонийлиги, куч-қудрати ва жозиба кучини тасдиқлади. Бу факт шу нарсани айниқса исбот қилдики, январгача бўлган даврнинг ҳар қандай камчиликларига қарамай, социализм ғоялари халқимиз орасида чуқур илдиз ёйди, бизнинг халқимиз социализмни ўз ҳаётининг табиий муҳити деб ҳисоблайди ва халқимизнинг ҳаққоният ҳамда адолатга астойдил интилиши январь пленумида белгиланган прогрессив ғояларда ўзининг чин ифодасини топди. Жамият ана шу ғоялар ёрдамида носоғлом бепарволик ҳолатидан қутулди ва шундай қилиб, фойдаланилмай келинган соғлом ташаббуснинг қудратли оқими учун кенг йўл очиб берилди. Бизнинг халқимиз ана шу тарихий синов пайтида жуда яхши бардош берди ва ўзининг юксак етуклигини яна бир марта исбот қилди.

Афсуски, узоқ йиллар мобайнида партиянинг обрўсини тўкиш ҳамда унинг жамиятга раҳбарлик қилишдаги сиёсий ва маънавий ҳуқуқига шубҳа туғдириш учун бундай қулай пайт келишини кутган кучлар жамиятимизнинг ана шу изланиш ва ўзгартириш давридан ўз мақсадлари учун, сиёсий майдонда актив ҳаракат бошлаш учун суиистеъмол қилдилар. Партиянинг ичидаги ва партия органларидаги муайян кучлар ҳам амалда ана шу ўнг кучларни қўллаб-қувватладилар ва бу билан улар партиянинг принципларини ва мақсадларига, пролетар интернационализми ғояларига қарши бўлиб чиқдилар. Улар ўз кучларини сиёсий ислоҳотимизнинг конституцион характерини систематик равишда бузишга биргаликда ҳаракат қилдилар, ҳамда кучларни партия ва давлат органларининг январь пленумида белгиланган мақсадларни амалга ошириш жараёнидаги позитив тадбирларга қарши кураш учун тўпладилар. Улар айрим ходимларнинг, шу жумладан, Чехословакия Коммунистик партиясининг янги раҳбарлигида бўлган ва таҳдид қилаётган хавф-хатарга эътиборни мардлик билан ошкора жалб этган ҳамда реал вазиятнинг ҳамма мураккаб томонларини қурган ходимларнинг обрўсини тўкиш мақсадида разил кампания уюштирдилар. Улар жамоат тартибини буздилар, разил миллатчилик хирсларини уйғотдилар, улар ҳатто Чехословакия социалистик ватанимизга туҳмат қилиш, халқимизнинг ҳалол меҳнатига, партиямизга, армиямизга, хавфсизлик органларимизга туҳмат қилишдан ҳам қайтмадилар, улар ташқи сиёсатимизнинг ўзгартирилишини талаб қилдилар. Уларнинг разил кампанияси ҳатто хусусан Варшава шартномаси Қуролли Кучларининг штаб машқлари туфайли Совет Иттифоқи билан бўлган иттифоққа ҳуруж қилишгача, шунингдек социалистик мамлакатлар билан бўлган дўстлигимизга ҳуруж қилишгача бориб етди. Бу билан улар социалистик мамлакатлар учун асло мақбул бўлмаган муҳитни вужудга келтирдилар.

Чехословакия Коммунистик партияси, республика ҳукумати ва миллий фронт аҳволни тушуниб, ниҳоятда зўр чидам билан иш кўрди.

Аммо бир неча бор, хусусан май пленумида таъкидлаб ўтилганидек, биринчи навбатдаги вазифа — ўнг антисоциалистик кучларнинг режаларини барбод этишдан, ҳаракат программасининг амалга оширилишини бирор хато қадам билан хавф остида қолдиришга, йўл қўймасликдан, партиянинг бундан кейинги йўли тўғрисидаги масалани экстремистик фикр тарафдорлари эмас, балки партиянинг соғлом, прогрессив ядроси ҳал этишини таъминлашдан, партия ва давлат аппаратини, армияни, хавфсизлик, прокуратура аппаратини, судларни, халқ милициясини ошкора ва тўла равишда қўллаб-қувватлашдан, хуллас аҳволни мустаҳкамлашдан иборат.

Бироқ, партиянинг жиддий сиёсий масалани олижаноблик ва чидам билан ҳамда ҳақиқатан ҳам демократик йўл билан ҳал этиш усулини партиянинг кучли эканлигини эмас, балки заифлигини кўрсатади, деб ўйлаган экстремистик ўнг кучлар ўз ҳуружларини янада кўпроқ кучайтирдилар. Маълумки, Прагада ўз-ўзидан пайдо бўлган кўп минг кишилик йиғилишлар вақтида ҳатто сурбетларча беадаблик қилинди, турли унсурлар партияга ҳужум қилдилар ва шундай йиғилишларда қатнашишга ўзлари бир неча бор мажбур этган партия вакилларини ҳақорат қилдилар. Шаҳарнинг қоқ ўртасида халқ милициясини тугатиш тўғрисида имзо тўплаш кампанияси очиқдан-очиқ ўтказила бошланди. Кўчаларда ўз-ўзидан, бошланиб кетган ана шундай митингларда бўлган мунозара вақтида ўз фикрини ёқлаб чиққан коммунистларни жим туришга сурбетлик билан мажбур қилдилар ва уларга қарши бир неча марта жисмоний куч ишлатдилар. «Авто-Прага» заводида хатни имзолаган кишилардан кўпини ишдан бўшатишгача шармандаларча таъқиб этдилар. Матбуотда раҳбар ходимларнинг бошқача янада нозикроқ усуллар билан обрўсини тўкиш гарчи билвосита давом эттирилаётган бўлсада, ана шу қўпорувчилик фаолияти кейинги кунларда ўзининг баланд чўққисига етди — ўнг экстремистлар группалари Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг Прагадаги биносига ошкора ҳужум қилдилар. Шундай қилиб, экстремист кучлар партиянинг даъватига қулоқ солмадилар, балки ҳар қандай қилиб бўлса ҳам мамлакатимизда низо чиқаришга интилиб, ўзларининг қўпорувчилик ишларини тағин ҳам кучайтирмоқдалар, шундай қилиб, олти қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг Братислава Декларациясидан келиб чиқадиган мажбуриятлар систематик равишда ошкора бузилаётган вазият вужудга келди. Бу декларацияга партиямизнинг вакиллари ҳам имзо чеккан эдилар.

Гражданлар! Ҳозирги кунда меҳнаткаш халқимизнинг кейинги йигирма йил ичида вужудга келтирган ҳамма нарсалари хавф остида қолди, социализмнинг барча ғалабалари хавф остида қолди. Биз январь ойида қадам қўйган социалистик демократия йўлимизгина эмас, балки социализм негизининг ўзи, республикамиз ҳам хавф остида қолди.

Биз халқимизга нисбатан юксак жавобгарликни англаб, чинакам ватанпарварлик туйғулари, халқаро социалистик бирдамлик туйғулари билан тўлиб-тошган ҳолда, ўзимизнинг интернационал бурчларимизни англаган ҳолда социалистик истиқболимиз ва ватанимиз манфаатларини кўзлаб барча ватанпарвар кучларни жипслаштириш ташаббусини ўз зиммамизга олдик. Реакция тайёрлаган ва Липандаги (1434 йилда Липан ёнида бўлган жанг назарда тутилади. — Редакция) воқеаларнинг фожиона такрорланишидан дарак берадиган ўзаро қонли кураш хавфи бизда ёрдам сўраб Совет Иттифоқига ва бошқа қардош социалистик мамлакатларга мурожаат қилиш тўғрисидаги тарихий қарорни қабул қилиш заруратини туғдирди. Бизнинг иттифоқчиларимиз 1945 йилда, ҳаёт-мамот масаласи тўғрисида гап борган пайтда ҳам шундай ёрдам берган эдилар.

Биз барча, гражданларни иттифоқчиларимизнинг ҳарбий қисмларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашга чақирамиз. Реакцион тўнтариш хавфи тугатилиши билан иттифоқчиларимизнинг қўшинлари Чехословакия территориясидан чиқиб кетадилар. Ҳозирги вақтда Чехословакия территориясида бўлган барча ажнабийлар бундан буён ҳам бизнинг меҳмондўстлигимиздан фойдалана оладилар, улар бизнинг қонунларимизга амал қиладиган бўлсалар, уларнинг хавфсизлиги ва дахлсизлиги тўла таъминланади.

Республика гражданлари, ҳозирги жиддий пайтда халқимиз олдидаги, ишчилар синфимиз олдидаги, мамлакатимиз халқлари олдидаги, халқаро ишчилар синфи ва жаҳон коммунистик ҳаракати олдидаги чуқур жавобгарлик туйғуларига амал қилиб сизларга мурожаат қиламиз ва реалистик фикр юритаётган ва социализм, тараққиёт ишини, январь ойидан кейин қабул қилинган янги йўлни қадрлаётган, Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик ишини қадрлаётган партия ядроси теварагига жипслашишга чақирамиз.

Сизнинг ақлингиз, етуклигингиз ва сиёсий онгингизга қаттиқ ишонган ҳолда биз сизларни, ватанимизнинг барча соф виждонли гражданларини, ишчиларни, деҳқонларни, зиёлиларнинг вакилларини, эркаклар, аёллар, ёшларни, миллий фронтнинг соғлом кучларини, ҳарбий хизматчиларни, хавфсизлик органлари ходимларини, коммунистларни ва коммунист бўлмаган кишиларни, соф виждонли кишиларнинг ҳаммасини ҳар қандай реакцион кучларнинг партия ичкарисида ёки ташқарисида бундан буён қиладиган ҳуружига ўзларингизнинг конкрет ишларингиз ва конкрет ҳаракатларингиз билан халақит беришга чақирамиз. Стихиячилик, вайронгарчилик, анархияга йўл қўймангиз, осойишталик ва тартиб сақлангиз.

Биз январь ойигача бўлган сиёсат практикасини рад этамиз. Биз январь ойигача бебурд бўлиб қолган ва халқимизнинг ғоят кўпчилигининг қатъий зарбасига учраган методларга қайтишнинг бирон нишонасига ҳам йўл қўймаймиз. Ана шу методлар партиямизнинг раҳбарлик ролини ва меҳнаткашларимизнинг социалистик ғалабаларини хавф остида қолдирган эди ва куч ишлатиладиган низони ҳақиқатан ҳам келтириб чиқарадиган аҳволнинг вужудга келишига ёрдам берган эди. Бунинг аксича биз январь пленумининг прогрессив ғояларини ҳимоя қилишни ва тўла равишда амалга оширишни истаймиз. Бу ғоялар бизни ҳақиқатан ҳам замонавий, янги, инсонпарвар социалистик жамиятни, марксизм-ленинизм асосчилари кўзда тутган ва октябрь ғалабасидан кейин амалга ошира бошлаган кишилар кўзда тутган жамиятни вужудга келтиришга олиб боради.

Биз республика вужудга келган куннинг 50 йиллиги билан боғлиқ бўлган прогрессив миллий традицияларимизга, фашистларга қарши кураш шиорига, миллий ва демократик бойликларимизга словакия миллий қўзғолони, 1945 йил май ойида Прагада бўлган қўзғолон традицияларига, 1948 йил февраль ойидаги революцион чақириққа содиқмиз ва охиригача содиқ бўлиб қоламиз. «Бир қадам ҳам орқага қайтиш йўқ, доим олға!» Биз Совет Иттифоқи билан, унинг халқи билан, жаҳон социалистик ҳамдўстлигидаги барча мамлакатларнинг халқлари билан ва тинчлик, демократия, тараққиёт ҳамда социализмнинг барча кучлари билан қардошларча иттифоқ ва дўстлик воситаларини кўз қорачиғидай сақлаймиз. Ана шу кучлар мустақиллигимиз, миллий ва давлат суверенитетимизни гарантиялайди. Ана шу кучлар бўлмаганида биз янги мюнхен хавфига, 1938 йилда уни бошлаб берган кишиларга яна дуч келиб қолган бўлур эдик. Чехословакия социалистик мамлакат сифатида ва социалистик ҳамдўстликнинг ажралмас таркибий қисми сифатидагина ривожлана олади; социалистик ҳамдўстликнинг кучи ва мустаҳкамлиги халқаро революцион ҳаракатнинг бундан кейинги истиқболларига асос яратиб беради; социалистик лагерни ҳар қандай йўсинда заифлаштириш ва унга путур етказиш жаҳонда революцион тараққиёт ва социализм ишига шундай зарар етказган бўлур эдики, бу зарарни тасаввур этиш ҳам қийин.

Ҳурматли гражданлар, биз биргаликда ҳаракат қилиб, таҳдид қилаётган хавф-хатар йўлига ғов солишимизга, биргаликда ҳаракат қилиб, ҳозирги оғир аҳволни бартараф қилишимизга ҳамда ватанимиз учун ва ҳозирги ҳамда келажакдаги авлодларимиз учун бахтли ҳаёт таъминлай олишимизга тамомила ишонган ҳолда сизларга мурожаат қилмоқдамиз.

Биз Шумава чегара тоғларидан тортиб, Тисса бўйидаги Чиернагача, Крконошдан Торяц Дунай соҳилларигача бўлган ерларда яшовчи кишиларнинг ҳаммасини, сизларни биз «демократия» ва «социализм» тушунчасини қандай нарсалар билан боғлаган бўлсак, ана шу нарсаларнинг ҳаммаси тўғрисида гап бораётган ҳозирги кунларнинг улуғворлиги ва жиддийлигини тушуниб олишга, ўз зиммангиздаги жавобгарликни англашга ва бирлик ҳамда ўзаро ишончни сақлашга чақирамиз. Биз ана шундай бирлик ва ўзаро ишонч билан бундан кейинги кунларга қадам қўймоғимиз керак.

Узоқни кўра билиш, тартиб сақлаш, тараққиёт, социализм ҳақиқати ва истиқболи, давлат суверенитети ва мустаҳкам бирдамлик бизнинг раҳбар принципларимиздир ва бундан буён ҳам шундай принциплар бўлиб қолаверади.

Яшасин ва яшнасин демократик Социалистик Чехословакия!

Чехословакия Компартияси Марказий Комитети, ҳукумати ва миллат мажлисининг ёрдам сўраб қардош мамлакатлар ҳукуматларига ва коммунистик партияларига мурожаат қилган бир группа аъзолари.

СОЦИАЛИЗМ МАНФААТИНИ КЎЗЛАБ

Кейинги кунларда Чехословакияда социализмга зид бўлган иғвогарликдан иборат ҳархил воқеалар юз бериб турибди. Бу Совет Иттифоқи, барча социалистик мамлакатларнинг манфаатига, ўзаро ҳамкорлик, дўстликни ҳар томонлама мустаҳкамлашга, бутун дунёда тинчлик бўлишига ҳалал етказмоқда. Бундан барча прогрессив инсоният, совет кишилари ташвишга тушаётир.

Буни тўла ҳис қилган Чехословакия социалистик республикасининг партия ва давлат арбоблари қардош чехословак халқига шошилинч ёрдам беришни сўраб Совет Иттифоқи ва бошқа иттифоқдош давлатларга мурожаат қилганлиги, Совет ҳукумати ва иттифоқчи мамлакатлар — Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси ҳукуматларининг бу илтимосни қабул қилиб, ўзларининг ҳарбий қисмларини Чехословакия территориясига олиб кирганликлари тўғрисидаги хабарни эшитиб кўнглимиз таскин топди. Буни Чехословакия халқи социализм мамлакатлари манфаатларини ҳимоя қилиш, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик йўлидаги муҳим тадбир деб ҳисоблаймиз.

Ш. ТОЙМАТОВ.
Калинин районидаги Навоий номли колхоз бухгалтери.

ДЎСТЛИК ҚУДРАТИ

Социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик метиндек мустаҳкамдир. Чехословакия Социалистик Республикасининг партия ва ҳукумат арбоблари Совет Иттифоқи ва бошқа иттифоқчи давлатларга қуролли куч билан ёрдам беришларини тезликда илтимос қилишди. Партия ва ҳукуматимиз тинчликни кўз қорачиғидай сақлаш мақсадида бу илтимосга дарҳол жавоб қайтарди. Бу — Братислава Баёнотининг амалий қадамидир.

Чехословакиядаги ҳозирги кескин вазиятнинг Иттифоқимиз, шунингдек, бошқа социалистик мамлакатларнинг ҳамдўстлиги, хавфсизлиги манфаатларига ҳам дахли бор, албатта. Чехословакияда социалистик тузумга бўлаётган таҳдид тинчлик, осойишталик негизларига бўлаётган таҳдиддир.

Ҳукуматимиз ва бошқа социалистик мамлакатлар ҳукуматларининг чехословак халқига зарур ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги қарорини биз, кончилар мамнуният билан қўллаб-қувватлаймиз.

Европадаги социалистик мамлакатлар мустаҳкам ҳамдўстлигининг заррача бўлсин бузилишига Совет Иттифоқи ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар ҳеч қачон йўл қўймайдилар. Империалистик ва контрреволюцион кучларнинг ҳар қандай социалистик давлатга таҳдиди тегишлича зарбага учрайверади.

Разрезимиз ишчи-хизматчилари социалистик кучлар ҳамкорлигининг мустаҳкам эканлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдилар. Биз, Ватанимиз қудратининг ошиши йўлида янада фидокорона меҳнат қиламиз, бу йўлда куч-ғайратимизни аямаймиз.

А. УМАРОВ,
Оҳангарон кўмир разрезининг машинисти.

МУСТАҲКАМ ТАЯНЧ

Корхонамиз цехларида тайёрланаётган агрегатлар пахтакор юкини енгил қилмоқда, деҳқон меҳнатига барака киритмоқда.

Ўтган йили қишлоқларга 20-минг дона трактор етказиб бердик. Бу йилги маррамиз яна ҳам улкан. Машинасозларимиз беш йилликнинг учинчи йилида 22 минг дона трактор ишлаб чиқаришга аҳд қилганлар. Бу улкан вазифани муваффақиятли бажаришда завод коммунистлари барчага ўрнак бўлмоқдалар. Улар комсомолларни ва партиясизларни янги марралар сари бошламоқдалар.

Корхонамизда 327 коммунистни ўз сафига бирлаштирган 16 бошланғич партия ташкилоти ва 24 партия группаси ишлаб турибди. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бешинчи пленуми қарорлари асосида, завод партия комитети бошланғич ташкилотлар ишини жонлантириш, коммунистларнинг авангардлик ролини ва жанговарлик қобилиятини ошириш юзасидан бир қатор тадбирларни амалга оширди.

Вазифа аниқ бўлса, уни бажариш учун барчани тўла жалб этиш имкони яратилади. Партия комитети шу ниятда 1968 йил учун перспектив иш планини ишлаб чиқди. Бу план заводнинг кенг партия активи иштирокида муҳокама қилинди.

Перспектив пландан келиб чиқиб, партия комитети ҳар ойнинг 26—29-кунларида навбатдаги ой учун иш планини ишлаб чиқади ва уни барча цех бошланғич партия ташкилотлари секретарларига тақдим этади. Ўз навбатида бошланғич ташкилотлар секретарлари ҳам ҳар ойнинг учинчи кунигача партия комитетига ўз ташкилотлари ойлик иш планини топширадилар. Бу тадбир вазифаларни тақсимлаш ва ой давомида ўтказиладиган тадбирлар кунини белгилашда ҳамда топшириқларнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатишда катта ёрдам бераяпти.

Партия комитетининг перспектив иш планида ташкилий-партиявий ишлар бўлими асосий ўринни эгаллайди. Унда айниқса, бошланғич партия ташкилотлари ва партия группалари ишига раҳбарлик қилишга алоҳида аҳамият берилади.

Йил давомида партия комитети бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг бир кунлик семинарини тўрт марта ўтказишни планлаштирган. Камида 2—3 марта қўшни корхоналарга борилади, у ердаги партиявий-ташкилий ишлар билан танишилади. Бундан ташқари, ҳар душанба куни завод партия комитети барча секретарларнинг қисқа муддатли йиғилиши бўлиб, навбатдаги ҳафтада коллектив олдида турган вазифалар муҳокама қилинади ҳамда ўзаро тажриба алмашинади.

Йилнинг ўтган ойлари давомида бир қатор йиғилишлар бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда партия мажлисига тайёргарлик ва уни ўтказиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда партия ташкилотининг вазифалари, партия хўжалиги, халқ контроли группасига раҳбарликни яхшилаш каби қатор масалалар муҳокама қилинди.

Биз қатъий тартиб асосида иш олиб борамиз. Эрта билан партком секретари барча цехларни бир-бир айланиб, бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан учрашади ва уларни қизиқтирган масалалар ҳақида суҳбатлашади. Бу усул вазифаларни оператив белгилаш ва уларнинг бажарилиши устидан узлуксиз назорат ўрнатиш имконини бермоқда.

Бундан ташқари, бевосита партия комитети йиғилишларида маълум цехларнинг ҳисоботи қўйилади. Ўтган даврда биз завод партия комитети йиғилишларида инженерлик хизмати, партия ташкилотида коммунистларнинг партия ўқувига раҳбарлик тўғрисида, 5-цех партия ташкилотида ички партиявий ишлар каби муҳим масалалар муҳокама қилинди ва тегишли йўл-йўриқлар кўрсатилди.

Завод партия комитети аъзолари бевосита цехларга бириктириб қўйилган. Улар цех партия ташкилотлари коммунистларнинг йиғилишларида қатнашадилар, ўз фикр ва мулоҳазаларини айтадилар. Йил бошида биз барча цехларда «Партия Устави талабларини бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчидир» деган темада суҳбатлар ўтказдик. Цех партия ташкилотлари секретарлари ўқувининг ташкил этилганлиги ҳам ижобий самаралар беряпти.

Цех партия ташкилотлари секретарларидан олти киши бевосита станокларни бошқараяпти. Ўн киши эса инженер-техник ходимдир. 3-ва 12-цехлар партия ташкилотига нормаловчи З. Жукова ва токарь Л. Алехина ўртоқлар раҳбарлик қилмоқдалар. Аёлларимиз биринчи марта секретарликка сайланган бўлишларига қарамай, ўз участкаларида партиявий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни намунали йўлга қўйишган.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарларига ёрдам бериш, улар фаолиятини янада активлаштириш мақсадида биз кўпроқ бюро аъзоларини ишга солаяпмиз. Илгарилари ҳар бир масала бўйича фақат секретарга мурожаат қилинарди. Бу партия бюроси аъзолари зиммасидаги масъулиятни хиёл бўлсада камайтирар эди. Ҳозирги пайтда эса партия комитети ўз ишини анча конкретлаштирди. Партия ўқуви масаласи билан бюро аъзоси шуғулланса, халқ контроли группаси иши билан партия ташкилоти секретарининг ўринбосари шуғулланади. Шу мақсадда биз завод бошқармаси партия ташкилотини тўртта бошланғич ташкилотга бўлдик. Булар инженерлик хизмати, иқтисодий хизмат, техника контроли бўлими ва ишлаб чиқариш бўлими бошланғич партия ташкилотларидир.

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

Партиявий ишни ана шундай тақсимот қилиш завод бошқармаси коммунистлари ишини активлаштириб юборди. Ҳар бир хизмат бўйича туғилаётган масалаларни конкрет ҳал этиш ва бу вазифаларни бажаришга коммунистларни тўла жалб этиш имкони яратилди.

Бир мисол келтирмоқчиман. Бу йил трактор ишлаб чиқариш плани анча оширилди. Лекин ишлаб чиқариш майдони эса ўзгармасдан қолаверди. Бу шароитда асосий вазифа янги техникани жорий этиш, сермашаққат иш жараёнларини механизациялаш, меҳнат унумдорлигини ошириш билан план топшириғини бажариш мумкин. Бу вазифани биз ҳар бир коммунист онгига сингдирдик. Рационализатор ва ихтирочиларимиз ажойиб ташаббус билан чиқдилар ва қатор янгиликлар яратдилар.

Ёки 1-цех партия ташкилотига кўрсатилган ёрдамни мисолга келтириш мумкин. Бу цех корпус деталларига ишлов беради. Шунинг учун ҳам коллектив муваффақияти шу цех муваффақиятига кўп жиҳатдан боғлиқ. Биз партия активлари билан 1-цех ишини чуқур анализ қилдик. Шу нарса маълум бўлдики, қўшимча иш кучи сарфламай туриб мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланган ҳолда бу цехда меҳнат унумдорлигини 5—7 процентга ошириш мумкин экан.

Анализ якунлари цех партия хўжалик активи йиғилишида кенг муҳокама қилинди ва вазифалар белгилаб олинди. Шундан кейин бошқа участкалар ҳам 1-цех коллективидан ўрнак олиб, ички имкониятлардан унумли фойдаланиш бўйича социалистик мусобақага қўшилдилар.

Завод радиоузелининг фаолияти ҳам илғор тажрибаларни оммалаштириш, кишиларни янги марраларга чорлашга қаратилгандир. Ишбилармон мастерлар ва новаторлар радиоузел орқали тез-тез суҳбатлар ўтказиб, ишчиларга ўз тажрибаларини гапириб берадилар, янги мажбурият ва вазифалардан барчани хабардор қиладилар.

Маълумки, бошланғич партия ташкилотлари муваффақиятни партия группалари ишини яхшилаш, уларнинг жанговарлик қобилиятини ошириш ҳисобига қўлга киритадилар. Завод партия ташкилотида 24 партия группаси бор. Ҳар бир группанинг тўрт кишидан 14 кишигача аъзоси бор. Биз группа раҳбарлари малакасини ошириш мақсадида ҳар ойда бир марта семинар ўтказамиз. Бу семинарларда партия группалари раҳбарлари ўзаро тажриба алмашадилар, партиявий ишдаги янгиликлар билан танишадилар. Шунингдек партия группалари раҳбарларининг ҳисоботини тингланади.

Партия группалари ўз вазифаларини пухта билишади. Улар янги-янги ташаббуслар билан чиқиб туришади. Масалан, картер участкаси партия группаси ўз йиғилишларининг бирида коммунистларни қўшимча касб эгаллашга чақирди. Бу ташаббус кейинчалик кўпчилик томонидан қўллаб-қувватланди. Махсус техника ўқувлари очилди, моддий жиҳатдан рағбатлантириш усуллари ўйлаб топилди. Ҳозирги пайтда участка коммунистлари 2—3 операцияни бемалол бажаришаяпти. 2-цех партия группалари эса ўз участкаларида меҳнатни илмий асосда ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Партия комитетларининг мустаҳкам таянчи бўлган бошланғич ташкилотлар ва партия группалари ишини жонлантириш соҳасида бизда яна кўпгина тадбирлар амалга оширилган. Лекин улар ҳали етарли эмас.

КПСС XXIII съезди қарорларида бошланғич ташкилотларга раҳбарликни такомиллаштириш ва уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш алоҳида уқтирилган. Биз съезд қарорларини амалга ошириш йўлида хормай-толмай меҳнат қилаверамиз.

Л. АРКО,
Ўзбекистон трактор-йиғув заводи партия комитетининг секретари.

ШУ КУНЛАРДА Чорвоқ ГЭСи биноси пойдеворини қуриш ишлари жадал бормоқда. Суратда: ГЭС қурилишида актив қатнашаётган бетончи Илёс Соатовни кўриб турибсиз. У пойдевор қурилишида ҳам бошқаларга намуна кўрсатиб ишламоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

В. И. ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарори КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти зиммасига катта вазифаларни юклади.

Доҳийнинг юбилейи муносабати билан ана шу энг муҳим идеологик муассаса қилаётган ишлар тўғрисида институтнинг илмий секретари, тарих фанлари кандидати М. В. Искров ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Партия коммунизм ғалабаси учун курашда қудратли ғоявий қурол бўлган марксизм-ленинизм назариясини ижодий тарзда ривожлантиришни ўзининг энг муҳим бурчи деб билади. Партиянинг асосчиси, жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг тузувчиси ва раҳбари В. И. Ленин асарларини нашр этиш институтимизга топширилган. Ҳозирги вақтда биз навбатдаги, XXXVII Ленин тўпламини босмага тайёрламоқдамиз. В. И. Ленин асарлари тўлиқ тўплами 55-томининг қўшимча тиражини босиб чиқариш соҳасидаги иш давом эттирилмоқда.

Китобхонлар юбилей санасигача доҳий илмий биографиясининг янги нашрини оладилар. Владимир Ильичнинг назарий ва амалий фаолиятини, марксизм-ленинизм назарияси масалаларини, партиянинг Ленин улуғ васиятларини амалга ошириш соҳасидаги ишларини ҳар томонлама кўрсатиб берувчи бир қанча йирик асарлар ва монографияларни босиб чиқариш планлаштирилди. Булар орасида «В. И. Ленин — октябрь йўлбошчиси», «В. И. Ленин — Совет давлатининг асосчиси», «Лениннинг социалистик революция назарияси ва ҳозирги замон», «В. И. Ленин ва илмий коммунизм проблемалари», «Ленинизм ва миллий масала», «Лениннинг социалистик негизда индустрлаштириш плани ва партиянинг бу планни амалга ошириш учун кураши», «СССР да Ленин кооператив планининг амалга оширилиши» деган китоблар ва бошқа асарлар бор.

«В. И. Ленин ўз асарларини қандай тайёрлади. «В. И. Лениннинг адабий мероси» (Ленин архиви) китоблари шубҳасиз катта қизиқиш туғдиради. «В. И. Ленин ва халқаро коммунистик, ишчилар ҳаракати», «В. И. Ленин ва жаҳон революцион процесси» деган тўпламларни ҳам босиб чиқариш мўлжалланди.

Юбилей нашрларини сифатли қилиб тайёрлаш ва уларни ўз вақтида босиб чиқаришга алоҳида эътибор берилади.

Бизнинг институтимиз 1968-1970 йилларда ижтимоий фанлар академияси, олий партия мактаби, СССР Фанлар Академиясининг гуманитар институтлари, СССР олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан биргаликда «Ленин ва унинг буюк ғоявий мероси», «Ленин ва коммунизм қурилиши проблемалари», «Ленинизм ва жаҳон революцион процесси» деган темаларда илмий конференциялар ўтказади.

Институтнинг илмий ходимлари лекция пропагандасида кенг қатнашадилар. Таниқли тарихчи олимлар Москва шаҳар партия комитети, бизнинг институтимиз, «Билим» жамияти ва В. И. Ленин марказий музейи томонидан Ленинга бағишлаб уюштириладиган лекцияларни ўқийдилар.

Коммунистик партия, деди сўзининг охирида М. В. Искров, Владимир Ильичнинг қўлёзмалари ва ҳужжатли меросини тўплаш ҳамда сақлашга жуда катта аҳамият беради. Ҳозирги вақтда марксизм-ленинизм институтининг марказий партия архивида сақланаётган Ленин қўлёзмалари фондида 30 минг қўлёзма бор. Бу фонд улуғ доҳиймизнинг асарларини нашр этиш учун нодир ва буюк илмий базадир. Аммо Лениннинг бир мингга яқин асарлари, хатлари, нутқлари, ёзувлари, телеграммалари шу вақтгача топилган эмас. Ленин юбилейига тайёргарлик даврида Лениннинг ҳали топилмаган ҳужжатларини қидириб топишда актив қатнашиш — партиянинг кекса аъзолари, илмий ходимлар, архив ходимлари, адиблар, журналистларнинг иш формаларидан бири бўлиши мумкин.

НАВОИЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРГАЗМА

Яқинда Ўзбекистон халқлари тарихи музейи илмий ходимлар коллективи Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодий йўлига бағишланган янги экспозицияни меҳнаткашларга намойиш қилади.

Музей залларидан биридаги кўпгина экспонатлар гениал ўзбек шоири Алишер Навоийнинг ҳаёти ва адабий фаолиятини кенг акс эттиради. Залга биринчи бор қадам қўйган томошабин Навоийнинг скульпторлар М. Иванов, Р. Немировский, П. Иванов томонидан ишланган бюстга кўзи тушади. Сўнг Навоий шеърига басталанган мунис оҳанг садолари остида экспозиция билан таниша бошлайди.

Биринчи зал темурийлар ҳаётига оид экспозициялардан иборат бўлиб, унда XIV аср охири ва XV аср бошларида Темур давлати картаси, унинг ўғли Шоҳрух (Улуғбекнинг отаси) ҳамда Улуғбекнинг расми бор. Расмнинг тагида Алишер Навоийнинг буюк олим Улуғбекка атаб ёзган шеърий мисралари келтирилган.

Алишер Навоий қўлёзмалари мамлакатимиз ва чет мамлакатларнинг музейларида, кутубхоналарида сақланиб келяпти. Музейдаги Навоийнинг ҳаётлик вақтида кўчирилган (1496 йил.) «Хамса» асари ҳам шулар жумласидандир.

Қатор витриналарда XV, XVI асрларда кўчириб ёзилган Навоий асарлари ўз ўрнини топган. Булар ичида қардош Арманистон меҳнаткашлари ўзбек халқига инъом этган XVI асрга оид девон ҳам бор. Шунингдек, бу ерда Навоий замондошларидан Атойи, Дурбек, Саккокий, Лутфийлар ҳақида ҳам маълумотлар берилган.

Катта бир витринада XIV, XV аср Темурийлар замонасига оид бўлган ажойиб нақшли сопол идишлар қўйилган. Булар ҳар бир томошабинни ўша даврдаги юксак маданият билан таништиради.

Экспозициядаги Алишер Навоийнинг ёшликдаги расми ва асарларидан берилган расм нусхалар ҳам гўзалдир. Шунингдек, музейга Навоий замондошлари билан ёзишмаларининг фотонусхалари, А. Навоий асарларининг 1941 йилгача лотин алфавитида босилиб чиққан намуналари қўйилган.

Музейда Навоийнинг устози Абдураҳмон Жомийнинг ёғочга ўйиб солинган портрети, унга замондош бўлган рассом Беҳзод ва Ҳусайн Бойқаро миниатюралари, Навоий маблағига қурилган қатор мадрасаларнинг кўринишларининг фотонусхалари ҳамда Франция кутубхонасида Алишер Навоийнинг асарларига тузилган жадвал ҳам намойиш этилган.

Сўнгги залда Тошкент чинни заводи ва ёдгорликлар фабрикасида Навоий портрети тушириб ишланган идишлар ҳам кўргазмани безаб турибди.

Й. ПЎЛАТОВ,
Ўзбекистон халқлари тарихий музейи директорининг ўринбосари.

О. РИЗАЕВ,
музейнинг катта илмий ходими.

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА КЎЛ

Пойтахтнинг Қизил майдонида кўл яратилаяпти десак, ажабланманг.

Ҳозир «Висотстрой»га қарашли 11-трестнинг 1-бошқармаси бинокорлари майдон ёнбағрида бўйи 160 метр, эни 55 метрли сунъий кўл ҳосил қилишаяпти. Кўл битгач, Қизил майдон теварак-атрофи микроиқлимли бўлади. Фонтандан отилиб турадиган зилол сув муздек шабада пуркайди.

Кўл лойиҳасини «Ташгипрогор» институти инженерларидан Кроков ва Адамов ўртоқлар тузишган. Лойиҳа бўйича катта иш амалга оширилди. Ҳозир сувости майдонлари, деворлари бетонланмоқда. Бу операцияни бажаришда турли хил мустаҳкам хом ашёлардан фойдаланиляпти.

Кўлнинг чуқурлиги бир ярим метр бўлади. Кўл теварак-атрофига ўриндиқлар қўйилиб, дам олиш зонасига айлантирилади.

Кўлга сувни К. Маркс ва Х. Сулаймонова кўчалари ўрталиғида қазилаётган қудуқлар орқали етказиб берилади. Насос станцияси кучли босим билан сувни трубалар орқали кўлга томон оқизаверади. Трубаларда кичик-кичик тешикчалар ҳосил қилинади. Шу тешикчалардан сув атрофга шовиллаб тушади.

Тунлари бу ер яна ҳам чиройли кўринади киши кўзига. Сув остида ҳар хил рангли лампочкалар ёниб туради.

Бу ерда бинокорлар Қизил майдонга ўтадиган махсус автомашина йўли, холодильник станцияси қурилишини ҳам олиб бормоқдалар. Ёпиқ йўлнинг остидан одамлар юрса, устидан автомашиналар ўтади.

Бу иншоотни Н. Голубов бошлиқ комплекс бригада аъзолари амалга оширмоқдалар. Бетончилардан П. Сочко, В. Лесена, дурадгор М. Крушев каби ўртоқлар смена топшириқларини доимо ортиғи билан адо этишяпти.

Х. Фасхуддинов бошлиқ комплекс бригада аъзолари ҳам қурилишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Бригаданинг 20 аъзоси бор. Р. Панфилов, Б. Ҳусанов каби бинокорлар айниқса зўр ғайрат билан ишлашаяпти. Қурувчилар бу объектларни Октябрь байрамигача тугаллаб, кўлга сув қуйишга аҳд қилганлар. Улар ишни икки сменада ташкил этишган.

Ўрта Осиёда ягона ҳисобланган бу сунъий кўл ва кўл соҳилидаги фонтан шаҳримиз маркази ҳусн-жамолини яна ҳам очиб юборади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районининг Янгибозор қишлоғи йилдан-йилга кўркамлашиб бормоқда. Янги қад кўтараётган маданий-маиший, турар-жой бинолари қишлоқ қиёфасини тобора очмоқда. Суратда: қишлоқнинг марказий кўчасида.

Э. Ботиров фотоси.

ЯРОСЛАВЛЛИКЛАРГА БАЛЛИ

Ярославлликлар кўпгина қардош бинокорлар қатори янги Тошкентни бунёд этиш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Улар янги йилгача ўз зиммаларига олган мажбуриятларини адо этишга аҳд қилишган. Олийҳиммат бунёдкорлар ҳаммаси бўлиб 21 минг квадрат метрдан зиёд турар-жой биноларини тошкентликларга армуғон этишмоқчи.

Улар кучи билан ҳозиргача «В—23» ва «Марказ—5» кварталларида 6 та кўркам бино қад кўтарди.

Шу кунларда қурувчилар 280 ўринли болалар комбинати ва иккита тўққиз қаватли биноларда иш олиб боришаётир.

Бу ерда пешқадамлар сафи тобора кенгаймоқда. Валентина Фадеева, Виктор Асадов, Федор Лазаренко, Юрий Толмаков, Лиза Копейкиналар бошқараётган бригадаларнинг бунёдкорлари асл қурувчига хос матонат кўрсатиб, кунлик топшириқларни икки ҳиссагача ошириб бажаришаяпти.

А. КИМ.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК

Хўжалик дафтари қишлоқ Советлари иш фаолиятларининг бамисоли кўзгуси ҳисобланади.

Агар бу дафтар тартибли тутилса, қонунларнинг бузилишига йўл қўйилмаса, ўз вақтида назорат қилиб борилса совет ходимлари ҳеч қачон англишмовчиликларга йўл қўймай, ҳужжатларни ҳамма вақт тўғри ва ҳаққоний расмийлаштирадилар. Борди-ю, ана шу хўжалик дафтари тартибга солинмаса, текширувдан ўтказиб турилмаса катта чалкашликларга, хатоларга, ҳаттоки жиноятларга ҳам йўл қўйилган бўлади. Биз мана шу ҳақда гапирмоқчимиз.

1964 йил 15 июлда СССР Олий Совети Президиуми томонидан қабул қилинган янги Қонун асосида колхозчи деҳқонлар ҳам 1965 йил январь ойидан бошлаб инвалидлик ва қарилик пенсияси, ҳомиладорлик нафақаси ола бошладилар. Ҳозирги пайтда республикамизда 600 мингга яқин колхозчи ана шу пенсия ва нафақадан баҳраманд бўлаяпти.

Колхозчилар қарилик пенсиясига узатишда уларнинг аниқ ёшларини белгилашда ҳам хўжалик дафтари ягона ҳужжат ҳисобланади. Чунки колхозчиларнинг туғилган жойи ва йили ана шу дафтарда расмийлаштирилган бўлади. Қишлоқ Советининг ходимлари шунга асосланиб, қарилик пенсиясига чиқадиган кишиларга справка берадилар.

Кейинги вақтларда олиб борилган текширишлар шуни кўрсатдики, айрим қишлоқ Советлари ходимлари ўз вазифаларига ўта кетган даражада масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Тўғрироғи, ўзларига топширилган вазифани суиистеъмол қилмоқдалар. Қарилик пенсиясига чиқувчи ўртоқларга справка тайёрлаб беришда келишувчилик, ошна-оғайнигарчилик йўлини тутмоқдалар. Натижада хиёнатга ҳам, жиноятга ҳам йўл қўйилмоқда.

Мана, яқинда ана шу соҳада аниқланган нуқсонларни бир-бир санаб ўтайлик.

Бўка районидаги Киров қишлоқ Совети ходимлари томонидан пенсия учун тайёрланган справкаларни кўздан кечирилганда бу справкаларда 42 тага яқин нуқсон топилди. Бу қандай нуқсонлар? Хўжалик дафтарига «тузатишлар», «ўзгартиришлар» киритилган. Ҳали қарилик пенсияси олиш учун вақти етмаган кишиларнинг ёшлари ошириб кўрсатилган. Шу йўл билан қисқа вақт ичида давлатнинг 12 минг 416 сўм пули нотўғри сарфланган. Тимирязев номли колхозда худди ана шундай қалбаки справкалар расмийлаштириш йўли билан 9 минг 691 сўм, «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 1685 сўм, «Коммунизм» колхозида 1488 сўм пул пенсия олувчиларга қонунсиз тўлаб юборилган.

Тимирязев номли колхоздан Худоёр Тўраев қишлоқ Советига келганида Советдаги ходимлар унга «1894 йилда туғилган» деб справка берганлар. Пенсия бўйича инспектор ҳам суриштирмасдан уни расмийлаштирган. Шундай қилиб, ҳали қарилик пенсияси олиш учун ёши етмаган Худоёр Тўраев 1965 йилнинг 4 мартидан бошлаб ойига 25 сўм 27 тийин миқдорида пенсия пули ола бошлаган. Киров қишлоқ Советининг хўжалик дафтарини текширилганда Тўраев 1903 йилда туғилганлиги аниқланди. Қонун бўйича у шу бу йилнинг 1 январидан бошлаб пенсия олиши мумкин эди. Демак, ҳозиргача қишлоқ Советининг айби билан 3 йил ичида Тўраев давлатдан қонунсиз равишда 831 сўм 32 тийин пул олган.

Яна шу колхознинг деҳқони Ҳамроқул Қурбоновни олайлик. Аслида у 1904 йилда туғилган. Қишлоқ Совети унга 1965 йилнинг 28 февралида «1900 йили туғилган» деб 127 сонли справка берган. Натижада Қурбонов ҳам қонунсиз равишда давлатдан 1264 сўм 50 тийин пенсия олган.

Шу қишлоқ Советидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг собиқ раиси Зиёвуддин Абдуллаевнинг партия ҳужжатларида 1907 йилда туғилганлиги ойнадан ҳам равшан қилиб ёзиб қўйилган. Хўжалик дафтарида ҳам мана шу ҳақиқат қайд қилинган. Ажабо, қишлоқ Советя ходимларига ҳайронсиз. Қалбаки, справка тайёрлаб Абдуллаевнинг кўнглини олиш учун уларни нима ва ким мажбур қилди экан? Суриштирмай-нетмай Абдуллаевнинг қўлига «1897 йилда туғилган» деб жимжимадор имзо қўйиб, ҳужжат тутқазганлар. Абдуллаев ҳам уялмай-нетмай шу вақтгача давлатнинг 1013 сўм пулини чўнтагига уриб келган.

Ана шундай тартибсизликни, масъулиятсизликни, ўз вазифаларига ўтакетган совуққонлик билан қараб келаётган қишлоқ Совети ходимларини Оққўрғон районидаги Тоштўғон қишлоқ Советида ҳам кўриш мумкин. Қишлоқ Советининг раиси Раҳмедова, секретари Жанаев ўртоқлар справка тайёрлашда 55 та нуқсонга йўл қўйганлар. Натижада давлатнинг 4485 сўми беҳуда сарфланган.

Калинин районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхози аъзоларига берилган справкалар текширилганда қишлоқ Советининг раис муовини З. Норқўзиев, секретари З. Усмоновалар нотўғри ҳужжат билан 1906 сўм пулни «пенсия» учун сарфлаганлар. Ленин қишлоқ Советидаги (раиси П. Ғуломов) Калинин номли колхоз аъзоларига қарилик пенсияси тайёрлашда олтита нотўғри справка тайёрлаб, давлатга 900 сўм зарар келтирган.

Шундай қилиб, тўртта қишлоқ Совети хўжалик дафтарларини қараб чиқилганда 650 кишига берилган пенсия ҳужжатидан 109 таси қалбаки эканлиги маълум бўлди. Ана шу қалбаки ҳужжатлар эвазига 18 минг 677 сўм давлат пули кишиларга ноўрин берилган.

Бундай воқеалар областимизнинг бошқа қишлоқ Советларида ҳам учраши мумкин. Бундай қалбакиликка, масъулиятсизликка, пенсия қонунининг бузилишига сира йўл қўймаслигимиз керак. Қалбаки ҳужжат тайёрлаб, давлат пулини совурган қишлоқ Совети ходимлари қонун олдида жавоб беришлари лозим.

Р. МАТҚОСИМОВ,
Ўзбекистон социал-таъминот министрлигининг бош инспектори.

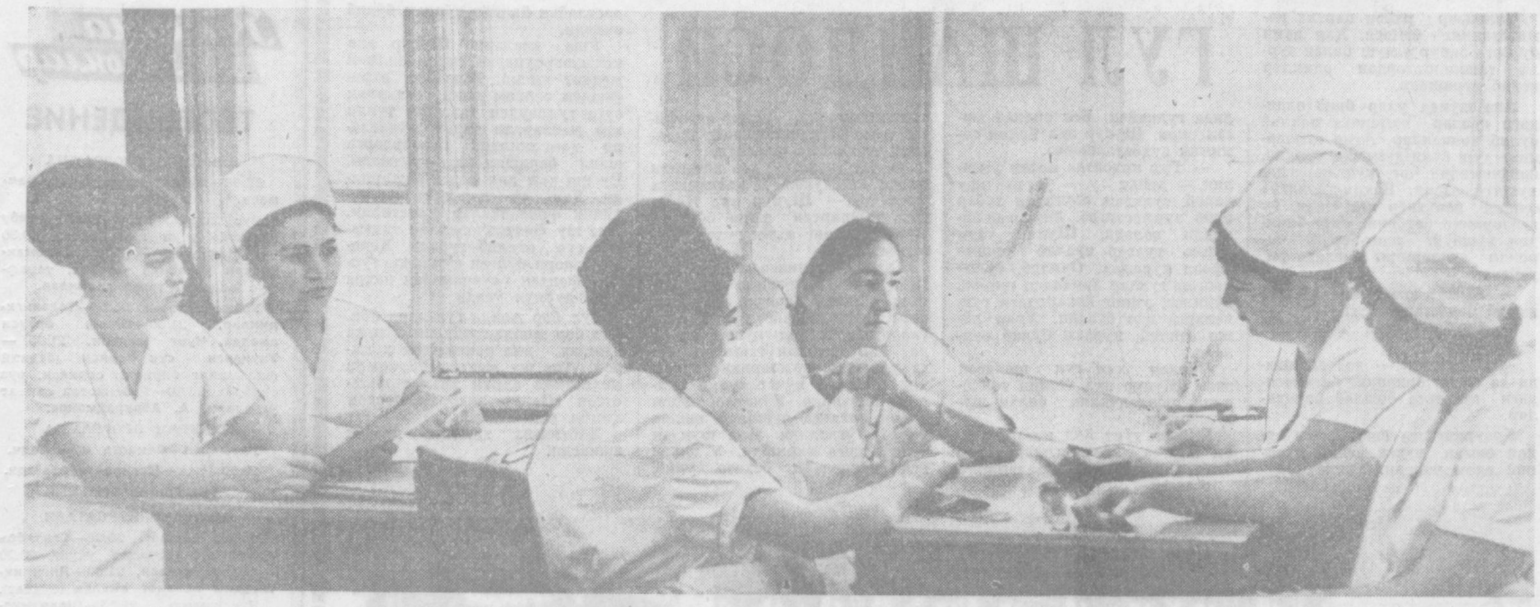

Операция бошланиш олдидан суҳбат пайти. (Чапдан) ҳамшира Гулнора Усмонова, ассистентлардан Ф. Авазматова, Ш. Усмонова, медицина фанлари доктори Мухтарам Ҳамидова, ассистентлардан З. Кабачкова, Т. Гульшина ўртоқлар.

Медицина фанлари доктори Муҳтарам Ҳамидова.

ЧАРОҒОН КЎЗЛАР

ОЧЕРК

У кроватга чўзилганича, қуёш жилоси тушиб турган очиқ дераза томонга юзини ўгириб ётарди.

Ташқарида сўлим хиёбон. Анвойи гуллар атр бўйларини анқитиб, гуркираб турибди. Бир томонда саф тортган азим дарахтлар. Енгил эсаётган тонгги шамол эпкинида новдалари силкиниб, яшил япроқлари шилдирамоқда. Шу дарахтларнинг қуюқ сояси тагидан бир қулоқ тиниқ сув жилдираб, гулларга, ниҳолларга ҳаёт бахш этмоқда. Бу тонг сентябрь тонги эмасми, йигит-қизларнинг гурунглари авжига минган.

Мана шуларнинг ҳаммасидан — қуёш жилосидан, табиатнинг кўрки, латофати, борлиқ жозибасидан, тўлқинли ҳаёт нашидасидан баҳра ололмаган, қалбига ажиб, тотли ҳис сололмаган шу ногирон кўзлар эгасига жуда ҳам оғир, ёп-ёруғ дунё унга қоронғу. Отинг ўчкур чечак касали балоси уни шу дардга мубтало қилиб қўйди. Нега илгарироқ олдини олишмади, нега шифокорларга боқтиришмади? Энди бўлса...

Палатадан эшитилган оёқ товуши Аҳрорнинг чигаллашган ҳаёлларини тарқатиб юборди. У худди кўрадиган одамдай беихтиёр ўша томонга ўгирилди. Ким келди эка?

— Салом Аҳроржон, кайфиятингиз қалай?

— Яхшимисиз доктор, — Аҳрор Мухтарам опанинг овозидан таниди, — дурустман опа, дурустман. Кўзларимни демасангиз, бўлак дардим йўқ.

— Ташвишланманг ука, ҳаммаси жойида бўлади, — тасалли берди доктор, кейин сўради, — хўш, ўйлаб кўрдингизми, хўп, дейсизми? Дадил бўлинг, биласизми, ирода қўрқувни енгади. Ҳеч қандай ваҳимали жойи йўқ.

— Нима, ҳам дердим, ахир бу ерга шифо излаб келганман. Умидим сиздан. Қани энди бошқалардай мен ҳам...

Аҳрор бошқа сўзлай олмади. Киприкларида сезилар-сезилмас нам йилтиради.

Докторга осон тутиб бўлармиди? Бир одамнинг кўз пардасига тиғ тортиш — бу ҳазил гапми? Ахир, нурсиз қолган кўзларга нур бағишлаб, чароғон этмоқлик — ой юзидан булут пардасини кўтармоғлиқ, деган гап эмасми? Мухтарам опа бир неча ҳафта тунларни бедор ўтказди. Тонгни изланиш, ўрганиш, ногиронлик боисини аниқлаш билан кеч қилди.

Инсон учун кўздан ҳам кўра нозикроғи борми жаҳонда? Унинг қорачиғини гавҳари шамчироғ, деб бежиз айтишмайдилар-ку! Ҳа. Аҳрорнинг мана шу кўзи қорачиғида чечакнинг даҳшатли изи қолган. Устки қаватини туманли парда қоплаб олган. Энди бу гавҳарни қайси йўл билан чароғон этмоқлик керак? Шикаста дил кўзгусига қандай қилиб малҳам қўйиш мумкин?! Мана шу йўл, шу мураккаб жумбоқ доктор қалбида туғён кўтариб, унга тинчлик бермас эди.

Бугун ҳам у ҳали ишга бормасдан, Аҳрор билан суҳбатлашмасдан илгарироқ уйида умр йўлдоши Қудрат ака олдида шу тўғрида гап очди. Қудрат ака Болтасвич ҳам хирург, ўнлаб беморларга ҳаёт бағишлаган олим, доктор. У билан маслаҳатлашиш, фикр алмашув Мухтарам опа учун фойдадан ҳоли эмас.

— Хўш, қандай қарорга келдингиз, — сўради шунда Қудрат ака опанинг ўйчан кўзларига тикилиб.

— Академик Филатов усулини қўлламоқчиман. Домлам Пётр Фёдорович ҳам ана шу усулнинг яхши натижаларини кўп марта таъкидлардилар. Кузатишларим мақсадга кўчишга ундаяпти.

— Жуда соз, — мамнун оҳангда деди Қудрат ака, — тиббиётда ўта эҳтиёткорлик билан бирга, мана шундай дадиллик ҳам керак.

Ўша кезларда Аҳрорга қўшни палатада у билан ёши тенг бир йигит ётарди. Нечора, вақт ўтган эди. Унинг ногирон кўзларига шиша қўйишдан бўлак иложи қолмаган эди. Шу йигитнинг кўзларида Аҳрорнинг кўзларига мос қорачиғнинг олди пардасини топган эди доктор. Бу пардани Аҳрорнинг кўзларига кўчириб ўрнатиш, тикиш — Мухтарам опа назарида ақл идроки бовар қилган, қалби буюрган дадиллик йўли эди.

Қани, Мухтарам! Агар сен чинакам кўз табиби бўлсанг, унинг нозик сирларини билсанг, ўн йиллаб устозларингдан олган таълимнинг онгингга сингиб, қалбинг торларига пайванд этилган бўлса, энди ҳунарингни кўрсат, санъатингни ишга сол! Неча-неча ногирон кўзларга нур бағишлаган доктор! Нималарга қодир эканлигингни яна бир бор синаб кўр. Шу ёруғ ҳаёт шаффофидан, табиатнинг лутфи-эҳсонларидан, гўзаллигидан маҳрум кўзга рўшнолик бахш эт! Неча йиллардан бери қуёш жилосини кўрмаган, кўзларига кўзларини тикиб, ёр жамолига тўймаган йигит сендан шуни кутаяпти. У юрагидаги ширин туйғулари, орзу-умидлари занжирини сенинг қўлингга топшириб қўйган, дилинг кўзгусига пайванд этиб қўйган. Буни ҳеч қачон унутма!...

Эртасига операция бошланди. Мухтарам опа столга ётқизилган Аҳрорнинг бош томонида, доцент Илина Григорьевна, ассистентлар — Элинара Ивановна, Оксана Глебовна унинг қанотида. Дастлаб кўзга оғриқни қолдирувчи дори томизилди.

— Қовоқларини тортинг!

— Трипан!

— Дори томизинг!

— Тикишга ипни тайёрланг!

Мухтарам опа ҳушёрлик билан аниқ ва тез ҳаракат қиларди. Орадан ярим соатча вақт ўтди чамаси. Ниҳоят доктор «мўгиз пардасини келтиринг!» деб буюрди.

Бундан икки кун олдин шиша кўз ўрнатилган йигит кўзи-қорачиғининг мўгиз пардаси олиниб, махсус жойда сақлаб қўйилган эди. Оксана Глебовна бу пардани эҳтиётлик билан докторга узатди.

— Аҳроржон, — деди доктор оғриқни сездирмаслик учун унинг ҳаёлини ўзига тортиб, — ҳозир тамомлаймиз. Бироз сабр қилсангиз, олам гулистон.

Манай мўгиз пардаси Аҳрорнинг кўзига қўйилди, тикилди, яна дори томизилди, бинт билан боғланди-ю, операция тамомланди... Йўқ, ҳали ҳамма гап олдинда, Аҳрорнинг ҳам, докторнинг ҳам кўнгли равшан тортадиган, юзларига табассум югурадиган дамлар ҳали олдинда!

Мухтарам опа тер ивитган жарроҳлик халатини ечиб, хонасига кирди-ю, бир неча дақиқа деворга суяниб қолди. Унинг кўзлари юмуқ, ҳаёллари тарқоқ эди.

— Мухтарам Ҳамидовна, — шу фурсат хонага кириб келган ҳамшира унинг эътиборини тортди, — кечирасиз, безовта қилдим. Сизга хат, Фарғонадан. Ўзингиз операция қилган Жамолиддинов бор эди-ку, ўша кишидан.

Доктор авайлаб хатнинг қатини очди-ю, сатрларга кўз югуртирар экан, юзларига табассум югурди: «Ассалом меҳрибон, жонкуяр Мухтарам Ҳамидовна, сизга уй ичимиздан салом. Сиз менинг ногирон кўзларимга нур бердингиз, ёруғ дунёни кўрадиган бўлдим. Сиз нур билан қўшиб, менга бахт ҳам бердингиз. Оиламизда қиз туғилди. Номини сизнинг исмингиз билан атадик. Мухтарам бўлсин дедик. Зораки сизга ўхшаган шифокор, олима бўлса». Доктор хатни кўкрагига босиб девордаги соатга қаради. «Шошилиш керак, лекция ўқишга шошилиш керак»...

Мухтарам опа Бухоронинг Вобкент қишлоғидан. У ёшлик йилларида врач бўламан, ногирон кўзларга нур бағишлайман, деб ҳаёлига келтирганмиди?! Ўнинчини тамомлаган йили акаси дастурхон устида ундан сўради:

— Синглим, — деди у, — қани айт-чи, ўқишни давом эттирасанми, ё...

— Ўқийман, ака, педагогика институтига кирмоқчиман, адабиётчи бўлмоқчиман.

— Фикринг чакки эмас, синглим, аммо, лекин менинг кўнглим шу ТошМИга чопиб турибди. Мен адабиётчиман, оиламиздан битта доктор ҳам чиққани маъқул-да. Юрагинг дадил қизсан, эплаб кетасан.

Мухтарамни шунга кўндирган Ҳаким ака уни ТошМИга жойлаштирди-ю, кўнглидаги насиҳатини айтди: «Эсдан чиқарма, синглим», — деди у, — билим даргоҳи бир денгиздек гап. Шу денгизга қўйиб юбораман, жавоҳирларни теравсасан. Толиқсанг мен борман. Институтни битирганингдан кейин, ихтиёр ўзингда. Истаганингча қулоч отиб сузаверасан».

Мухтарам ўқишда ҳам, юриш-туришда ҳам, кишилар билан муомалада ҳам акасининг ана шу насиҳатларини бирдам унутгани йўқ. Бу насиҳат унинг учун ҳаётга йўлланма эди.

У ҳали II курсни тамомламасданоқ, даҳшатли уруш бошланиб кетди. Эр йигитлар Ватанни ҳимоя қилиш учун жангга отланишди. Эҳ-ҳе, у вақтларда ўқиш осонмиди, дейсиз. Қийинчиликларга чидади. Борини акасининг оиласи билан баҳам кўришди. Йўғига кўникди. Тиришқоқ, билимга чанқоқ қиз ўз орзусини поймол қилмади. Доимо акаси, муаллим устозлари бағрида бўлди. Камолот учун астойдил интилаверди. Минг тўққиз юз қирқ тўртинчи йилда, шавкатли армиямиз фашист босқинчиларнинг роса адабини бераётган кезда Муҳтарам ТошМИни имтиёзли диплом билан тамомлади. Домласи Пётр Фёдорович ундаги қобилиятга юксак баҳо берарди. Келажакда Мухтарамдан етук олима чиқишига инонарди.

— Сени аспирантурада қолдирсак, деган фикрдамиз, — деди уни кафедрага чақириб Пётр Фёдорович. — ўзинг танлаган соҳада — ногирон кўзларга шифо топиш устида ишлайсан.

Бу Мухтарам учун чинакам бахт йўли, ойдин истиқбол йўли эди: «Ишончингиз учун раҳмат, домла. Сиздан жуда-жуда миннатдорман». Бўлажак аспирантнинг кўзларида севинч порларди, қалби олдинга талпинарди...

Шу йилнинг бошида денгиздан терган жавоҳирлари уни чинакам камолотга етказди. Китоблар устида мижжа қоқмай ўтказилган тунлар, Мухтарамга қувончли натижалар ҳадя этган тажрибалар, устозларнинг унга билдирган ишончи бекор кетмади. Ана шуларнинг ҳаммаси Мухтарамга камол қучган олималикни бахш этди...

Мана, бугун ҳам у яна бир оғир операцияни тамомлаб, яна бир ногироннинг кўзини чароғон этиб, ўз хонасида ҳаёл оғушида ўтирибди. Москвани кўз олдига келтиради, докторлик диссертациясини ёқлаётган пайт намоён бўлади. Унинг қўлидан маҳкам ушлаб, билим денгизи чашмаларидан баҳраманд этган раҳбарларидан бири Абрам Оронович Коган Мухтарамга табассум билан боқиб, яна бир бор қутлаётгандай туюлади. Профессорга юрак-юракдан ташаккурини айтаётгандай Мухтарамнинг лаблари пичирлайди. Ҳа, энди Мухтарам опа ногирон кўзларга шифо берувчи биринчи ўзбек фан доктори!

Ана, унинг кўзлари деворга осиғлиқ рамкадаги суратга тушди. У Пётр Фёдорович Архангельский! Ҳа, ўша! Биринчи домласи. Аспирантурада таълим берган, кандидатлик диссертациясини ёқлашда раҳбарлик қилган, «Висмутнинг кўз касалликларига таъсири тўғрисида» Мухтарам ёқлаган диссертацияни юксак баҳолаган, табаррук одам. У ҳозир ҳаёт эмас. Аммо, лекин у устоз сифатида Мухтарамнинг қалбида барҳаёт яшамоқда.

Мухтарам ўзи кўзларига нур бағишлаган кишилардан келган хатларни беихтиёр яна бир бор кўздан кечира бошлайди. Мана, ўша, ўша Аҳрорнинг хати. Ҳар бир сатри битмас-туганмас, миннатдорчилик туйғулари билан тўлиб-тошган.

Доктор ўша операциядан кейинги ҳафтада бўлган воқеани хотирлайди: сокин хона. Ҳамшира аста-секин Аҳрорнинг кўзларидаги бинтни ечаяпти. Мухтарам опанинг, ассистентларнинг кўзлари унга тикилган. Ҳеч ким сўзлаш учун оғиз жуфтлаёлмайди. Ҳамманинг қалбида кучли ҳаяжон. Докторнинг юрагида ишонч ва ҳаяжон бир-бири билан курашади.

— Қани, кўзингизни очинг, — дейди ниҳоят Мухтарам опа Аҳрорнинг елкасига қўлини қўйиб.

— Йўқ, чўчияпман, очолмайман, агар... агар ҳеч нарсани кўрмасам-чи? — Аҳрор титрайди.

— Қўрқманг, очаверинг, — буйруғомуз дейди Мухтарам опа.

Аҳрор аста-секин кўзини очади. Аввалига нималарнидир кўзи илғайди. Бора-бора равшан тортиб, ёруғлик, кейин одамлар намоён бўлади.

— Кўряпман, Мухтарам опа, кўряпман! — Аҳрор фақат шу сўзни айта олади. Томоғига бир нарса тиқилгандай юрагидагини баралла гапира олмайди...

Мухтарам опа ана шуларни кўз олдига келтириб, бирма-бир эслар экан, бирдан телефон жиринглаб қолди. Трубкадан ўғлининг — Алоқа институтининг иккинчи курсида ўқиётган Алишернинг овози эшитилди:

— Севинчи беринг, Зулфия имтиҳонни аъло топширибди.

— Хўп, ўғлим, севинчи сендан айлансин, — Мухтарам опа яхши хабар учун ўғлидан миннатдор бўлди.

Ҳа, Зулфия ўнинчини олтин медаль билан тамомлади. Энди ўзига, отасига ўхшаган доктор бўлади.

— Мухтарам Ҳамидовна иккинчи беморни операцияга тайёрладик, бошласак бўлади, — шу пайт Ўзбекистонда хизмат кўрсатган врач Мажид Гумаров чақириб қолди.

— Мана, ҳозир, — Мухтарам опа операция хонасига йўл олди. Ҳа, орадан кўп ўтмай у яна бир ногирон кўзга нур бағишлайди, чароғон этади...

Усмон ЖОНГИТОВ.
ТошМИ.

Суратда: операция пайти.

А. Абалян фотолари.

Она-Ватан бўйлаб

«В. И. ЛЕНИН ВА ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЕТИ»

ЧОРЖЎЙДАГИ Н. К. Крупская номли марказий шаҳар кутубхонасида 20 август куни «В. И. Ленин ва техника тараққиёти» деган виставка очилди.

Виставка стендларига СССР да техника тараққиётига бағишланган тўпламлар, брошюралар, журналлар, Лениннинг саноатни илмий техника жиҳатидан қайта қуроллантириш плани тўғрисидаги материаллар қўйилган. Лениннинг «кимнинг техникаси, уюшқоқлиги, интизоми энг юксак бўлса, машиналари дунёда энг яхши бўлса, ўша устун бўлиб чиқади», деган сўзлари кўргазмага ёзиб қўйилган.

Рус ва туркман тилларидаги китоблар орасида КПСС программаси, партия XXIII съездининг материаллари, «В. И. Ленин оғир саноатни ривожлантириш ва мамлакатни электрлаштириш тўғрисида» деган тўплам кўзга яққол ташланадиган жойга қўйилган.

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

Медицина олий ўқув юртларини битирганлиги тўғрисидаги дипломларини олган 115 ёш врач мамлакатимизнинг турли чеккаларидан Марилар диёрига келди. Республиканинг асосий қишлоқлар ва ишчи посёлкаларида жойлашган даволаш муассасалари врач кадрларга анча бойийди.

Ҳозирги кунда 5 мингдан ортиқ врач ва 5 минг медицина ҳамшираси Мари халқининг соғлигини сақламоқда.

ПАРРАНДАЧИЛИК ИНДУСТРИЯСИ

Минск яқинида, «Большевик» совхози ерларида Белоруссияда энг катта паррандачилик фабрикаларидан бири қурилабошланди. Ферма 200 минг товуқни қафасда боқишга мўлжалланган бўлиб, автоматлашган машина-ускуналар билан жиҳозланади.

Оршада ҳам шундай корхона қурилмоқда. Яқин кунларда Барановичи, Витебск, Гомель ва бошқа шаҳарларда ҳам саноат типидаги паррандачилик фабрикалари қурила бошланади.

«МАЛЮТКА» ПАРМАЛАШ МАШИНАСИ

Латвия мутахассислари тупроқни инженер-геологик жиҳатдан тадқиқ этишга мўлжалланган вазни 34 килограмм келадиган пармалаш станогини яратдилар. Унинг тажриба намунаси синовдан муваффақиятли ўтиб, кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия этилди.

4 от кучи қувватга эга бўлган двигателдан ишлайдиган бу механизм диаметри 100 миллиметр келадиган қудуқни ўн метр чуқурликкача пармалаб тушади. Станок пармаловчи колоннасини кўтариш механизациялаштирилган. Станокда бўлган тупроқ намунасини олувчи хилма-хил асбоблар ернинг қаттиқлигига қараб ишлатилади.

ШИФОБАХШ ТУМАН

Тарту давлат университетининг олимлари аэрозол-суюқ моддаларнинг жуда майда зарраларини тузғитадиган генераторнинг оригинал намунасини ишлаб чиқдилар. СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «халқ маорифи» павильонидаги консультантлар виставкага келганларни ана шу установка конструкциясининг хусусиятлари билан таништирмоқдалар.

Бу «туман» чиқарувчи генератор юксак активликка эга бўлган электрик зарядланган аэрозолларни атмосферага тўзғитишга имкон беради. Шунинг учун ҳам унинг комплектида тўзғитувчи қисмидан ташқари юксак кучланиш манбаи ҳам бор. Суюқ модда тўзғитиш учун компрессор ёки баллондан келувчи қисилган ҳаводан фойдаланилади.

Янги генератор медицинада ветеринарияда, шунингдек илмий-тадқиқотлар ўтказишда кенг равишда ишлатилиши мумкин.

МИЛЛИОНЕР ЭКИПАЖ

«Черноморская слава» сузувчи балиқ заводи ғарби-шимолий Атлантикадан қайтиб келди. Бундан икки йил аввал янги сузувчи балиқ заводини қабул қилиб олаётган экипаж база қуришга кетган харажатларни 1968 йилнинг сентябригача қоплаш мажбуриятини олган эди. Бу мажбурият шараф билан бажарилди. Команда 24 ой мобайнида океанга 6 марта сафар қилиб, топшириқдагидан ташқари 64 минг центнердан зиёд балиқ маҳсулотлари берди. 6049 минг сўм, планда кўзда тутилганидан икки баравар кўп фойда олинди. Бу пул сузувчи балиқ заводи нархидан икки баравар ошади.

КАТТА ҚУРИЛИШ

Волганинг баланд қирғоғида қурилаётган янги автомобиль заводининг қиёфалари кун сайин тобора яққолроқ бўлиб бормоқда. Қуюв цехи ва унинг ёрдамчи хизмат бинолари каркасига бетон қуйилмоқда, ғишт терилмоқда ва ойна қўйилмоқда. Волга бўйидаги қадимги Кинешма шаҳрида қурилаётган корхона Москвадаги камлитражли автомобиллар заводининг филиали бўлади. Бу ерда «Москвич — 412» автомобилнинг олд ва орқа кўприклари, руль бошқармаси ва бошқа узеллари ишлаб чиқарилади.

АЛЮМИНИЙДАН ИШЛАНГАН АВТОБУС

Ригадаги автобус тажриба заводининг экспериментал цехида алюминийдан автобус тайёрланди. Кузовнинг нуқул алюминийдан пайвандлаб ишланганн учун машинанинг вазни анчагина камайди. Бунинг натижасида қўшимча равишда яна 250 килограмм юк ташиш мумкин.

Кумушдек товланувчи автобус синов-рейсига чиқди.

(ТАСС).

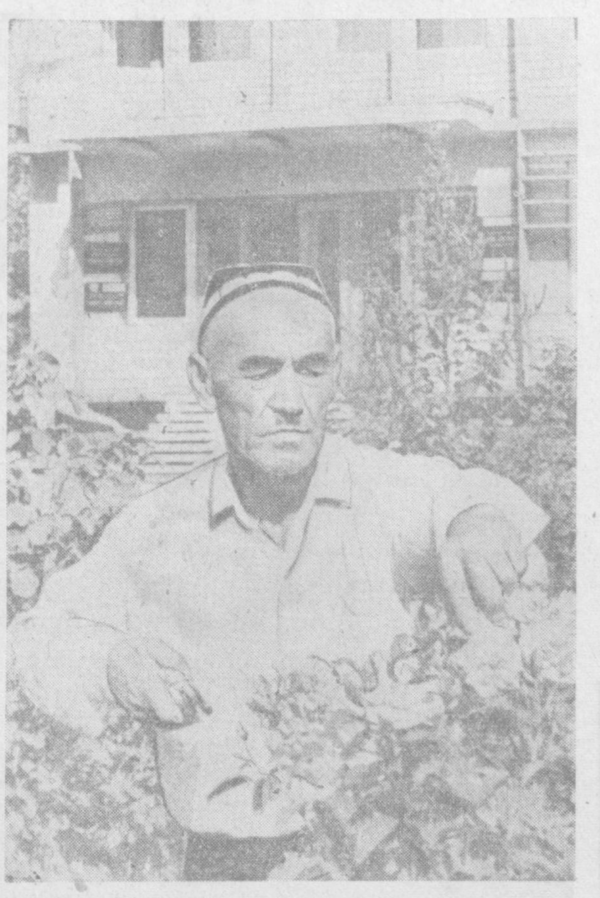

ГУЛ ШАЙДОСИ

Чилонзор район партия комитетининг биноси. Ҳар куни бу ерга зарур юмуш билан турли ташкилотлардан одамлар келиб туришади.

Ана шунда улар бино олдидаги гуллар чаманига маҳлиё бўлиб қоладилар. Атир гулларнинг хуш бўйи димоққа урилиб, кайфингизни чоғ, кўнглингизни хушнуд этади. Бахри-дилингиз очилиб, беихтиёр ким экан, бу гулзорнинг боғбони, бири-биридан хўшбўй, ранг-баранг, чиройли гулларнинг ижодкори, дейсиз.

— Шукур ака Набиев,— деб жавоб беришади сизга.

— Суҳбатлашсак бўладими, — дейсиз.

— Марҳамат,— деб айтишади ва сизни бинонинг ёнгинасидаги гулзорга бошлаб борадилар.

Ҳузурингизга ёши элликлардан ошган, чувак юзли, нуроний одам чиқади. Унинг кўлида гулқайчи. Боғ оралаб юрган экан. Шукур ака билан самимий суҳбатлашасиз.

— Гул ниҳоятда нозик ўсимлик,— дейди у,— ўз вақтида қараб, сувидан, озуғидан хабар олиб турмасангиз, бирпасда айниийди қолади. Шунинг учун доимо гулзор оралаб юришни афзал кўрамаи. Очилиб, сўлиб қолган гуллар бандидан қирқиб қўйилса, унинг ёнларидаги ғунчаларга куч бўлади. Улар яхши етилиб, кўркам бўлиб очилади.

Чиндан ҳам гул шайдоси экан Шукур ака. Эсини танибдики, ободончилик билан шуғулланади.

Бундан тўрт йил илгари район партия комитетининг янги биноси қурилиб, фойдаланишга топширилганда, унинг атрофини кўкаламзорлаштириш масаласи муҳокама қилинди.

— Бу ишни,— деб айтишди район коммунал хўжалигидаги ўртоқлар,— Шукур ака Набиевга топширсак яхши бўлади. У бизнинг энг яхши гулчиларимиздан.

Улар янглишмаган эдилар. Шукур ака тап-тақир ерларни обод қилиб, гулзорга айлантириш учун дастлабки кунданоқ ғайратга ғайрат қўшиб ишлади. Ўзи тегишли ташкилотларга учрашиб, гулларнинг турли хил навлари кўчатларини танлаб келтирди. Кўчат экишдан олдин ерларга яхшилаб ишлов бериб ўғитлади. Ана шундан сўнг ишга киришди. У эккан гул кўчатлари бехато униб, дастлабки йилиёқ кўркам бўлиб очилди.

Ўша кезлари Шукур ака кечаси-ю-кундузи тиним билмай меҳнат қилди. Бинонинг атрофидаги салкам икки гектарлик ерга гуллардан ташқари турли хил манзарали дарахт кўчатлари ҳам экилди. Гулзорларга шакл беришни ҳам унутмади. Бу иш ҳам дид билан бажарилди. Ҳар ер—ҳар ерга кичик-кичик фонтанчалар ўрнатилди. Ана шу фонтанчалардан тинимсиз сув отилиб туради. Ҳарорат юқори бўлган кунларда гуллар фонтан сувларидан баҳра олиб дуркун ўсади.

Гул бор жойда гўзаллик бор. Гул бор жойда озодалик, кўнгил хушлик, дил равшанлик ҳукмрон. Ана шу мақсад йўлида ўз меҳнатини аямай хизмат қилаётган Шукур ака Набиевдан ҳамма миннатдор.

Ҳаётингиз ҳамиша гулдек яшнасин!

Н. РИХСИЕВ.

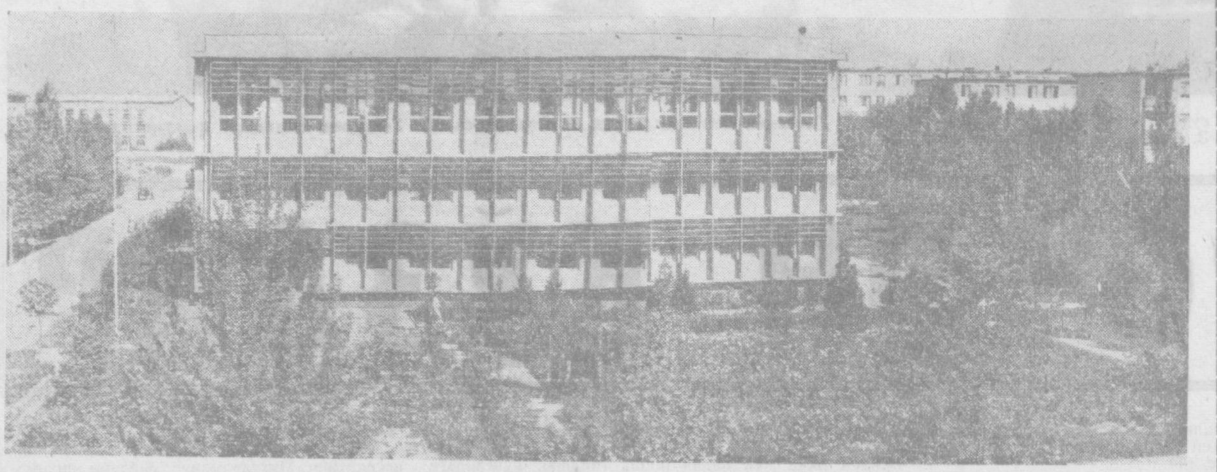

Суратларда: чапда Шукур ака Набиев гулларни парвариш қилмоқда. Ўнгдаги суратда эса район партия комитети биноси атрофида Шукур ака қўли билан бунёд этилган гулзор—кўкаламзорларни кўриб турибсиз. А. Абалин фотоси.

„МАРКАЗ—5“ КЕЛАЖАГИ

Собиқ Қашқар маҳалласини билсангиз керак. Ҳозир бу ерлар таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. Зилзиладан энг қаттиқ зарар кўрган жойда замонавий бинолар кўкка бўй чўзмоқда.

«Марказ-5». Собиқ Қашқар маҳалланинг янги номи бу. Биз шу микрорайонда бўлиб, қардош бинокорлар иши билан танишдик.

Қурилиш авжида. Куйбишев, Новокузнецк, Пермь шаҳарлари ва Бошқирдистон АССР бинокорлари елкама-елка туриб меҳнат қилмоқдалар.

Бошқирдистон бунёдкорлари йирик панелли уйлар куришмоқда. Яқин келажакда тўрт қаватли бу бинода 250 тошкентлик оила уй тўйлари ўтказишади. Куйбишев ва Пермь шаҳарлари қурувчилари эса, беш юздан ортиқ оилага янги квартиралар туҳфа этиш ниятидалар.

Бу ерда янги мактаб биноси ҳам фойдаланишга топширилиш арафасида турибди.

— Новокузнецк қурувчилари, — дейди участка бошлиғи И. Гильков, —янги мактаб биносини жуда тез қуришди. Чунки ишни икки-уч сменада ташкил этиб, механизмлардан унумли фойдаланмоқдалар.

Мактаб биноси уч қаватли. Биринчи қаватида ўқув хоналари жойлашган. Иккинчи қаватда эса кино зали, турли кабинетлар ва радио-телевидение устахоналари.

Бинони пардоздан чиқаришда Н. Елец ва В. Гончаренко раҳбарлигидаги буёқчи ва пардозловчилар бригадалари аъзолари самарали ишламоқдалар. Ҳадемай, улар Чилонзорнинг «В-23», «Марказ-4» микрорайонларида планга қўшимча равишда яна иккита тўққиз қаватли турар-жой ва магазин биноларини барпо этишга қизғин киришадилар.

«Марказ-5». Бу ном Тошкент харитасида янги пайдо бўлди. Бу ерда замонавий мактаб, болалар муассасалари ва магазинлар, йирик панелли турар-жой бинолари жадал суръатлар билан қад кўтаряпти.

Ҳ. СУЛТОНОВ.

ФУТБОЛ

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

«А» класси иккинчи лигаси тўртинчи кичик группасида қатнашаётган республикамизнинг уч вакили сафарда яна мағлубиятга учради. 16 августда бўлган ўйинларда ҳам ўзбек командалари бирорта очко ололмай, мухлисларини ранжитишган эди. Ўтган куни «Политотдел» ҳам, Фарғонанинг «Нефтяник», Навоийнинг «Зарафшон» коллективи ҳам яна иккитадан очкодан маҳрум бўлди.

Биринчи даврани бир мунча кўнгилдагидек ўтказиб, иккинчи ўринни олган колхоз футболчилари иккинчи даврада кетма-кет мағлубиятга учраб орқаги чекинмоқдалар. Ҳозир политотделчилар турнир жадвалининг ўртасига тушиб қолишди. Ўз группасида фахрли ўринларнинг биринчи эгаллаш хуқуқидан маҳрум бўлган «Политотдел» сўнгги турда Барнаул шаҳрида «Темп» командасидан 0:1 ҳисобида енгилди. Фарғоналик футболчилар Хабаровск шаҳрида маҳаллий армиячилардан йирик — 3:0 ҳисобида мағлубиятга учрашди. «Зарафшон» эса Кемерово шаҳрида «Кузбасс»га 0:2 ҳисобида ютқазди.

Бошқа учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Шахтер» (Қарағанда) — СКА (Новосибирск)— 1:1; «Томлес» (Томск) — «Строитель» (Ашхобод) — 2:0; «Луч» (Владивосток) — «Энергетик» (Душанба) — 2:2; СКА (Чита) — «Помир» (Ленинобод) — 2:2; «Рассвет» (Красноярск) — «Олға» (Фрунзе) — 1:2; «Селенга» (Улан-удэ) — «Восток» (Усть-Каменогорск) — 2:0.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

РЕАКЦИЯ ҲАДДАН ОШЯПТИ

ПРАГА, 20 август. (ТАСС). «Руде право» газетаси бугун қуйидаги хабарни эълон қилди: «Брно шаҳридаги подшипник заводини муҳофаза қилувчи ходимлардан бири бўлган Зкл нуқул таҳдиддан иборат бўлган бир хат олди. Бу хатга ҳеч ким имзо қўймаган. Хатда Чехословакия Коммунистик партиясига, катта ва кичик даражадаги коммунистларга ва айниқса, халқ милициясига нуқул туҳматдан иборат гаплар ёзилган. «Махфий комитет» секретари имзо чеккан варақа ўн моддадан иборат бўлиб, унинг охирги — ўнинчи моддасида бундай дейилади: «Заводни муҳофаза қилувчи ходимнинг ҳар қайсиси шу мурожаатни олиши билан уни дарров завод дарвозасидаги контроль соат олдига осиб қўяди. Агар шу мурожаатни осиб қўймаса, уни корхонадаги халқ милициясининг бошлиғини ўлдириш вақтида отиб ташлаймиз».

Мана шу таҳдидга қарамай, заводни муҳофаза қилувчи ходим ким ёзганлиги номаълум бўлган бу варақани бизга келтириб берди, шу сабабли биз «Махфий комитет»нинг муддаоси нималигини газетхонларимизга хабар қилишимиз мумкин. Аввало мазкур варақада: «Заводларда коммунистлар билан шафқатсиз кураш бошланглар, ҳокимиятни уларнинг қўлидан тортиб олинглар» деб йўл-йўриқ берилган. Варақада заводлардаги хўжалик ходимларини қандай қилиб йўқотиш, коммунистларнинг ва айниқса партия ташкилоти бошлиқларининг обрўсини қандай қилиб тўкиш, Чехословакия Коммунистик партиясининг завод комитетларини қандай қилиб бузиш ва ҳатто шу комитетларнинг актив аъзоларини ва раҳбарларини қандай қилиб ушлаб олиш кераклиги ўргатилган. Бу — варақанинг фақат сиёсий қисми. Варақанинг иккинчи ярми нуқул одамларни ўлдиришга даъват қилишдан иборат. («Уларни аямай ўлдираберинглар!», «пистирмадан туриб ўққа тутинглар, қурол-яроғларни босиб олиб қўлга киритинглар!» дейилади варақада).

Агар бундай ҳодиса кейинги икки ҳафта ичида битта-яримтагина бўлганида эди, агар шу билан конкрет равишда боғланган бошқа бир қанча фактлар, масалан, Прагадаги Пришиковда имзолар тўплаш чоғидаги можаралар содир бўлмаганида эди, бу варақани ақли паст одам ёзган, деб ҳисоблаш мумкин бўлур эди. Мутлақо равшандирки, варақада қилинмоқчи бўлган ёмонликларнинг шу вақтгача гарчи биттаси ҳам амалга оширилмаган бўлса ҳам, аммо буларнинг ҳаммаси бизда халқ милицияси нима учун тузилганлигини ва у бундан буён ҳам ўз ишини давом эттиришини муқаррар равишда исботлаб бермоқда. Бутун гап шундаки, гражданларимизнинг хавфсизлиги, сиҳат-саломатлиги ва ҳаёти таҳлика остида қолмаслиги учун, биз бошлаган янгиланиш жараёнидан ҳеч ким суиистеъмол қила олмаслиги учун бу давлатда тартиб ва қонунларга риоя қилинмоғи керак. Биз бошлаган янгиланишни давом эттирабера миз ва поёнига етказамиз. «Шундай қилиб, деб ёзади пировардида «Руде право» газетаси, ривожланишнинг ҳозирги босқичида халқ милицияси стабиллаштирувчи зарур омил бўлиб турибди, биз давом этаётган демократлаштириш манфаатларини ва ҳамманинг хавфсизлигини таъминлаш манфаатларини кўзлаётганлигимиз учун ҳам биз бу фактордан воз кеча олмаймиз».

ИСРОИЛНИНГ НАВБАТДАГИ ИҒВОГАРЛИГИ

ҚОҲИРА, 20 август (ТАСС). Якшанба куни кечқурун Исроилнинг «Мираж» типидаги икки самолёти Сувайш канали зонасининг шимолий қисмида Бирлашган Араб Республикасининг осмонига бостириб кирди. Бирлашган Араб Республикасининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ўт очиб уларни ҳайдаб юборди.

Бирлашган Араб Республикаси қуролли кучларининг қўмондонлиги шу ҳақдаги ўз ахборотида мазкур самолётлардан бири шикастланган бўлса керак, деб таъкидлайди.

ГЕОЛОГЛАРНИНГ ХАЛҚАРО КОНГРЕССИ

ПРАГА. (ТАСС). Бу ерда геологларнинг XXIII халқаро конгресси тантанали равишда очилди. Конгрессда дунёдаги 91 мамлакатдан келган 3200 олим қатнашмоқда. Совет делегацияси конгрессдаги энг кўп сонли делегацияларнинг биридир.

ГКП ПРОГРАММАСИ ЛОИИҲАСИГА ҚИЗИҚИШ КАТТА

БЕРЛИН. (ТАСС). Германия Коммунистик партияси программаси лойиҳасининг 300 мингга яқин нусҳаси Ғарбий Германия аҳолиси ўртасида тарқатилди. Бу программа мамлакатдаги демократик кучларга прогрессив тинчликсевар давлатни вужудга келтиришнинг конкрет йўлини кўрсатиб беради. АДН агентлигининг хабар беришича, Германия Коммунистик партиясини легаллаштириш учун курашувчи Ғарбий Германия ташаббускор комитетининг аъзоси Манфред Каплук шу тўғрида гапирди.

М. Каплук Германия Коммунистик партиясининг Бонн маъмурлари томонидан қонунга хилоф суратда тақиқланган кунга 12 йил тўлиши муносабати билан «Дойчландзендер» радиостанцияси орқали нутқ сўзлаб, қуйидагиларни таъкидлади: Германия Федератив Республикасида Германия Коммунистик партиясининг тақиқланишини бекор қилишни талаб этаётган кишилар тобора кўпаймоқда. Парламентдан ташқаридаги оппозициянинг кенг доиралари бу талабни қўллаб-қувватламоқдалар.

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОИ. 20 август. (ТАСС). Вьетнам халқ армиясининг жангчилари 18 августда Нгеан вилоятида Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасини бузиб ўтган битта Америка самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришича, аниқланган маълумотларга биноан 14 августда Виньлинь райони тепасида Американинг битта жосус самолёти уриб туширилган.

ПАРИЖДАГИ ВДР ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАКИЛИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ПАРИЖ. 20 август. (ТАСС). Парижда бўлаётган расмий суҳбатлардаги Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг вакили Нгуен Тхань Ле кеча ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, Вьетнамдаги Америка жиноятларини текширувчи комиссиянинг сўнгги докладидаги маълумотларни айтиб берди. Бу маълумотлар Қўшма Штатларнинг уруш ҳаракатларини кучайтираётганлигидан далолат беради.

Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг вакили журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, АҚШ Женева битимларини ва демилитарлаштирилган зона статусини бузганлигини эслатиб ўтди. У шу нарсани таъкидладики, АҚШ ўзининг Вьетнамга қарши агрессиясини давом эттираберар экан, Вьетнам халқи ўз бурчини адо этиб, ана шу агрессияга қарши курашишдан иборат ўз ҳуқуқини амалга ошираберади. Бу, — деди у, — шимол ва жанубдаги 31 миллион вьетнамликларнинг ҳуқуқи ва бурчидир.

АРАБ ПАРТИЗАНЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲАРАКАТЛАРИ

ҚОҲИРА, 20 август. (ТАСС). «Ал-Асифа» ташкилоти қўмондонлигининг кеча «Ижипшин газетт» газетасида эълон қилинган ахборотида айтилишича, 13 августда араб ватанпарварлари Алхасаб қишлоғи яқинида Исроил қўшинларига ҳужум қилганлар. Шу ҳужум вақтида Исроил солдатларидан бир неча киши ўлдирилди.

14 августда Исроил бронетранспортёрларидан иккитаси Ал-Касеб водисидаги йўлда партизанлар қўйган минага дуч келиб, портлаб кетди.

15 августда, дейилади сўнгра ахборотда, араб партизанлари Ал-Касеб водиси районидаги ҳарбийлар меҳмонхонасига гранаталар ташлаганлар ва уни пулемётлардан ўққа тутганлар.

СУРИЯДА МАҲАЛЛИЙ ЎЗ-ЎЗИНИ БОШҚАРИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ

ДАМАШҚ. 20 август. (ТАСС). Сурия Араб Республикасида икки ой мобайнида маҳаллий ўз-ўзини бошқариш тўғрисидаги қонун лойиҳасини бутун халқ муҳокама қилди.

Шаҳарларда ва қишлоқлардаги ҳокимият халқ кенгашлари шаклида тузилиши қонун лойиҳасида кўзда тутилган ана шу кенгашни саноатга, қишлоқ хўжалигига, ички савдога, транспортга, қурилишга ва йўлларни ремонт қилишга, маориф, тарбия, маданият, социал таъминот, соғлиқни сақлаш ва иш билан таъминлаш масалаларига раҳбарлик қилади. Кенгашлар умумий яширин овоз билан уч йил муддатга сайланади. Уларнинг составида ишчилар, деҳқонлар ва косиблар камида 60 процент бўлиши керак.

Ана шу қонун лойиҳасининг тасдиқланиши ва амалга оширилиши Суриядаги Демократик ўзгаришлар йўлида қўйилган яна бир қадам бўлиши шубҳасиз.

КОРСИКА ЎРМОНЛАРИГА ЎТ ТУШДИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Корсика оролининг шимолидаги ўрмонларнинг бир неча ерида ёнғин чиқди. Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, шу ёнғинлардан бири 60 гектардан зиёд ўрмонни куйдириб юборган. Аланга Бастия шаҳрининг чеккаларигача етиб келган. Кучли шамол ўт ўчиришни қийинлаштирмоқда.

АФРИКА ФАКТ ВА РАҚАМЛАРДА

✦ Асвон тўғони қурилиши бошланганига 8 йил тўлган кун—1968 йилнинг 9 февралида гидроузелнинг биринчи агрегати расмий равишда ишга туширилди. Асвон Бирлашган Араб Республикаси учун жуда катта хўжалик аҳамиятига эга; йилига 10 миллиард киловатт-соат арзон электр қуввати беради, 5,5 минг квадрат километр сатҳга эга бўлган дунёда энг йирик сунъий денгиз ҳосил қилинади, чўл қўйнидан 800 минг гектар ер «юлиб олиниб», экинзорларга, боғ-роғларга айлантирилади.

✦ Бомако (Мали) яқинидаги Нигера деган жойда 5200 киловатт қувватга эга бўлган икки турбинали Сотуба электр станцияси фойдаланишга топширилди. Бу, мамлакатдаги биринчи электр станциядир.

✦ Африка мамлакатларида кооператив ҳаракати тобора авж олмоқда. Тунисда 525 қишлоқ хўжалик кооперативи ўз атрофига 111 минг деҳқонни бирлаштирган. Суданда ҳукумат қарорига биноан помешчикларнинг мулклари билан бирга юзларча минг гектар ер кооперативлар ихтиёрига ўтказилди.

✦ Африка мамлакатларининг авиапаркларида 1963 йили 380 машина бор эди. Улар сони 1966 йилда 700 тага етди, буларнинг ярмидан кўпроғи поршенли двигателларга эга бўлган енгил машиналардир. 70-йилларнинг бошларигача Африка мамлакатларидаги самолётлар 1000 тага етади, деб мўлжалланмоқда.

✦ Октябрь революциясининг таъсирида 20-йилларнинг бошларида Миср, Жанубий Африка Республикаси, Жазоир, Тунис ва Марокашда дастлабки коммунистик ташкилотлар тузилган эди. Ҳозирги вақтда Африкадаги коммунистик партиялар сафида 60 минг аъзо бор.

✦ Совет Иттифоқи Африкадаги 32 мамлакат билан дипломатик муносабатлар ўрнатган, 28 мамлакат билан савдо-сотиқ қилади, 17 мамлакат билан иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида битим тузган.

✦ Африкада 50 минг кишига бир врач тўғри келади. Совет Иттифоқи бу қитъа мамлакатларига ҳар хил медицина ёрдами кўрсатмоқда. Аддис-Абебада 1947 йили очилган совет Қизил Кресги госпитали —Африкадаги энг йирик даволаш муассасаларидан бири. Бу госпиталь ҳар йили 50 минг эфиопияликка медицина хизмати кўрсатмоқда. Совет медицина ускуналари билан жиҳозланган Ливандаги «Муқаддас Георгий» госпиталида даволашнинг энг мукаммал методлари қўлланилмоқда. Яқин йиллар ичида Малининг юзга яқин граждани мамлакатимиздаги медицина муассасаларида бепул даволанадиган бўлади.

✦ Совет Иттифоқи Африкадаги озод мамлакатларга миллий кадрларни вужудга келтиришда ёрдамлашмоқда. Мамлакатимиздаги олий ва ўрта ўқув юртларида Африканинг 46 мамлакатидан келган 5 мингдан ортиқ студент таълим олмоқда.

КАНАДА АҲОЛИСИ

ОТТАВА. (ТАСС). Канаданинг аҳолиси шу йил 1 июндан 20.744 минг киши бўлди. Канада статистика бюросининг маълумотларига қараганда, ўтган йилнинг 1 июнидан буёнги ўн икки ой мобайнида мамлакат аҳолиси 1,7 процент кўпайган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.00—Тамбу-Лумбу (болалар учун кинофильм), 19.30 — «Пахтакор»—«Қайрат» командалари ўртасида футбол, танаффус вақтида телеянгиликлар.

Ўзбек тилида: 21.15—Телеянгиликлар, 21.30—Ильич орзуси амалда. Чуст жилоси, 21.55 — Узуқдаги сув париси (бадиий фильмнинг биринчи серияси, рус тилида), 23.30—Ўзбекистон санъат усталари. А. Абдураҳмонов.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан—Олмаота кўрсатади.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00—Сентябрь арафасида (болалар учун), 20.20 — Балет кечаси, 21.00—Янги иқтисодий ислоҳот амалда (суҳбат).

Рус тилида: 21.15—Шелменко-деншчик (бадиий фильм), 23.30—Рус куйлари.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/VIII да Бағри тош, 23/VIII да Ўғил уйлантириш.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта соврин—САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 2 ярим, кеч 6 ва 9.15 минутда).

Сойдаги одам—«ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Менинг ҳаётимсан—«ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамшаҳарлар—«МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади).

Бошқа ҳеч ким—«ФЕСТИВАЛЬ».

Сойдаги одам —«ХИВА».

Менинг ҳаётимсан — НАВОИЙ номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25 августда

М. Қори Ёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Олмахон ҲАЙИТОВА, Меҳри АБДУЛЛАЕВА, солистлар: Зокиржон СУЛТОНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Жуманиёз СОБИРОВ, Ҳайриддин ФАЕЗОВ ва бошқалар қатнашади.

Программани Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна ТОЖИБОЕВА олиб боради.

БИРЛАШГАН НАШРИЕТГА автослесарлар, шоферлар, автоэлектриклар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙНИНГ ТРАНСПОРТ БОШҚАРМАСИГА

шоферлар, 3, 4, 5 разрядли авторемонтчилар, диспетчерлар, машинисткалар, бош бухгалтерлар, бош бухгалтер ўринбосарлари, катта бухгалтерлар ва бухгалтерлар, меҳнат ва маош бўйича катта инженер

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 22-уй, кадрлар бўлими (1, 4, 6, 8-троллейбуслар, 7, 8, 11-трамвайлар, 11, 14, 21-автобусларнинг «Облисполком» бекати).

«ТАШГОРГАЗ» ТРЕСТИГА

ҳамма разряддаги слесарлар: газ ускуналари хизмати бўйича слесарлар касбига ўрганишни истаган ёшлар; таъминот бўлимига товаршунос.

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сапёрная кўчаси, 27-уй, кадрлар бўлими.

ГРАЖДАНЛАР!

ТЕМИР ЙЎЛ ТЕРРИТОРИЯСИДА ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

Темир йўллардан юрманг.

Темир йўлларни фақат махсус жиҳозланган ўтиш жойларидан кесиб ўтинг, бошқа жойлардан ўтманг.

Темир йўл ва темир йўл полотноси яқинида болаларнинг ўйнашига йўл қўйманг.

Ўрнатилган қоидаларни бузманг.

Ўзингизни ва бошқаларни бахтсиз ҳодисалардан сақланг.

Ёдда тутинг! Темир йўлда ва вагон томларида ёки остоналарида юриш бахтсиз ҳодисаларга олиб келиши мумкин.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 10236. ИНДЕКС — 6469. № 1932.